

SZACHY

miesięcznik

Masowe Zawody w Skoczowie

NR 2 • LUTY 1952

CENA 3 ZŁOTE

UWAGA PRENUMERATORZY:
Wobec zmiany ceny naszego pisma prosimy o dopłatę różnicy. Nieuiszczenie różnicy może spowodować wstrzymanie wysyłki pisma.

DZIAŁ OFICJALNY SEKCJI SZACHÓW G.K.K.F.

Z uwagi na wyjątkowo bogaty kalendarz międzynarodowy w r. 1952 (Olimpiada, międzynarodowe turnieje w Polsce, Rumunii, Węgrzech i NRD) oraz z uwagi na zbliżający się termin otwarcia obozu przedolimpijskiego dla Kadry Olimpijskiej, Prezydium Sekcji Szachów GKKF, pragnąc zapewnić czołowym mistrzom polskim jak najintensywniejsze przygotowanie się do Olimpiady, postanowiło w roku bieżącym zwolnić od udziału w rozgrywkach półfinałowych indywidualnych mistrzostw Polski — pierwszych ośmiu zawodników IX mistrzostw Polski, t.j.:

m. B. Śliwę
m. H. Szapiela
m. E. Arłamowskiego
m. J. Gadalińskiego
m. K. Platera
m. W. Balcarka
m. S. Gawlikowskiego
i kand. W. Litmanowicza
oraz ponadto
m. A. Pytlakowskiego
i m. K. Makarczyka.

Celem umożliwienia większego napływu utalentowanych zawodników do finału indywidualnych mistrzostw Polski, Prezydium Sekcji Szachów GKKF postanowiło zarazem zwiększyć w r. 1952 liczbę uczestników X mistrzostw Polski — do 20 zawodników.

W tym celu, prócz dotychczas przewidzianych 4 półfinałów mistrzostw Polski (Warszawa, Wrocław, Rzeszów, Olsztyn) rozegrany zostanie piąty półfinał w Krakowie. Z każdego półfinału zakwalifikuje się do X mistrzostw Polski po dwóch pierwszych zawodników.

W każdym półfinale grać będzie 12 zawodników, z czego 5—6 zawodników będzie rozstawionych, pozostałych natomiast delegują odnośne Sekcje Szachów WKKF, wg następującego klucza:

Półfinał warszawski:

1. m. Grynfeld
2. kand. Szpakowski
3. kand. Dworzyński
4. Szukszta
5. Wojtan
6-7-8. Warszawa-miasto
9. Warszawa-województwo
10. Białystok
11. Lublin
12. Łódź-województwo

Półfinał krakowski:

1. m. Tarnowski
2. kand. Krystowski
3. kand. Ciejka
4. kand. Gdański
5. kand. Wesołowski
6-7-8. Kraków
9-10-11. Katowice
12. Kielce

Półfinał wrocławski:

1. m. Błaszczak
2. kand. Sojka
3. kand. Towarnicki
4. kand. Fluder
5. kand. Łuczynowicz
6. kand. Jurkiewicz
7-8. Wrocław
9. Zielona Góra
10. Koszalin
11. Szczecin
12. Opole.

Półfinał olsztyński:

1. kand. Dzięciołowski
2. kand. Kołomecki
3. kand. Dreszer
4. kand. Gniot
5. Borchardt
6-7-8. Poznań
9-10. Bydgoszcz
11. Gdańsk
12. Olsztyn

Półfinał rzeszowski:

1. m. Regedziński
2. kand. Szpotański
3. kand. Czarnota
4. kand. Witkowski
5. kand. Panasewicz
6. Śliwiński
7-8-9. Łódź-miasto
10-11. Rzeszów
12. Katowice.

W razie, gdyby z jakichkolwiek powodów rozstawiony zawodnik nie mógł wziąć udziału w turnieju półfinałowym, na jego miejsce może wysłać innego zawodnika (tylko I kat.) WKKF, którego członkiem jest dany rozstawiony zawodnik.

W razie nieprzysłania przez WKKF przyznanej mu wg niniejszego klucza odpowiedniej liczby zawodników względnie zawodnika zastępczego (w miejsce rozstawionego), wolne miejsce do liczby 12 uczestników może wypełnić WKKF, organizujący turniej półfinałowy (ale tylko zawodnika I kat.).

NASZA POCZTA

Ob. Wł. Rosolak, Łódź. W tej sprawie należy się zwrócić do Komisji Dewizowej N.B.P.

Ob. K. Filar, Gdynia — Świetlica Dziecięca, Nowa Sól — ob. L. Murach, Kutno. Niestety, nie mamy na składzie żadnych książek szachowych. Recenzja książki nie oznacza, że Redakcja zajmuje się sprzedażą tej książki.

Ob. H. Łastowiecki, Bytom. Nie możemy udzielić informacji w tej sprawie ze względu na absolutny brak odpowiednich materiałów.

SZACHY

MIESIĘCZNIK
WYDAWANY PRZEZ GŁÓWNY KOMITET KULTURY FIZYCZNEJ

Nr 2 LUTY 1952 ROK VI

Andrzej Kwilecki
Poznań

LIST Z WIELKOPOLSKI

Dziecko, zapytane w szkole o Wielkopolskę, odpowie, wskazując palcem na mapie: Kraina Wielkich Dolin. Dla ekonomisty Wielkopolska oznacza kraj wysokiej kultury rolnej, dla historyka — kolebkę Polski piastowskiej. Miłośnik muzyki wie, że w Poznaniu znajduje się najlepszy w Polsce teatr operowy. Dla turysty Wielkopolska oznacza krainę jesiennych mgieł i zimowych deszczów.

A co powie o naszej krajnie lubelski czy krakowski szachista? Chyba nic, a jeżeli — i to po długim namyśle — b. mało. Ktoś kiedyś słyszał, że w Poznaniu odbyły się VII mistrzostwa Polski, że Stal poznańska zajęła 4 miejsce w I lidze, że reprezentacja naszego województwa kilkakrotnie pokonała drużynę Dolnego Śląska. No i... to by chyba było wszystko.

Wiedziony „prowincjonalną ambicją" chwytam za pióro, ażeby opowiedzieć Wam krótko o wielkopolskich szachach.

W ciągu 6 minionych lat przeżywały szachy wielkopolskie „dni chmurne i górne". Były lata wspaniale rozwijającej się działalności, potem przyszedł okres (mniej więcej r. 1950) „letargu" — zupełnego zastoju pracy w skali wojewódzkiej; okres, w którym cofnęliśmy się daleko wstecz. Rok 1951 nawiązał do dawnych tradycji: zmienił się Zarząd Okręgu, powstała (22.IV.) sekcja szachów przy WKKF, dobrze i sprężyście prowadzona. Trzeba było nadrobić czas stracony, odzyskać oddany teren, zrobić milowy krok naprzód. Krok ten został zrobiony. Bilans pracy za ub. rok wygląda wcale przyzwoicie. Przede wszystkim w terenie.

Takiej ilości nowopowstałych sekcji i nowopozyskanych entuzjastów gry szachowej kroniki wielkopolskie nie pamiętają. Nie będę „sypał" liczbami. Ale dla przykładu: w Krotoszynie, tym samym Krotoszynie, w którym przed 12 miesiącami dosłownie „nic się nie działo" — mamy dzisiaj ok. 200 czynnych szachistów (w tym dużo młodzieży szkolnej) i mamy silną sekcję — Unię, finalistę wojewódzkich rozgrywek drużynowych. W tym samym Krotoszynie, w pewną upalną, sierpniową niedzielę, witał nas, poznaniaków jadących na mecz Wielkopolska Płd. — Poznań, dworzec udekorowany specjalnymi transparentami i wielka sala trniejowa, szczelnie wypełniona publicznością.

Poważnym osiągnięciem prowincji było zdobycie przez Spójnię (Gniezno) tytułu wicemistrza województwa.

Życie szachowe ruszyło wszędzie: w Kole i Jarocinie, Wrześni i Koninie, Kaliszu i Czarnkowie, Stęszewie i Obornikach. Rozwija się pomyślnie w Szamotułach i Lesznie, Ostrowie i Chodzieży (praca teoretyczna w szkołach!), Kępnie i Gnieźnie, w Rawiczu i Swarzędziu... Wszędzie mamy mistrzów powiatowych, coraz lepiej pracujące sekcje, coraz więcej SKS-ów, liczne turnieje drużynowe, indywidualne i symultany. Ale to nie wszystko jeszcze: w Wielkopolsce — po raz pierwszy w historii — szachy dotarły na wieś!

Szachiści przy LZS-ie — to u nas rzecz niemal „normalna". Dziś są w Ryczywole i Murowanej Goślinie, Tłokinie i Lewkowie, Skulsku, Raszkowie i Opatówku, jutro będą w dalszych kilkunastu wsiach.

Ażeby teren mocniej ze sobą powiązać — sekcja szachów WKKF (jako jedna z pierwszych w Polsce) przystąpiła do wydawania miesięcznego biuletynu informacyjno - instruktorskiego, poświęconego **wyłącznie** sprawom naszego województwa. 10-cio stronnicowy, bity na powielaczu biuletyn (jak widzicie: żadna jeszcze konkurencja dla „Szachów"!...) zawiera trochę materiału szkoleniowego, trochę wiadomości, trochę teorii i trochę partii praktycznych — mniej więcej tyle, żeby zaspokoić pierwszy głód prowincji.

A teraz kolej na stolicę województwa — Poznań. Dodatnie strony rozwoju szachów w mieście — to przede wszystkim poważny napływ młodzieży do czołówki. O ile w mistrzostwach Poznania na r. 1946 nie brał udziału żaden przedstawiciel młodszej generacji, a w r. 1949 uczestniczył tylko — 1, to w r. 1950 już — 4, a w r. 1951 — 6. W młode ręce dostał się 2 razy tytuł mistrza Poznania, (Kwilecki, Stefański) i 1 raz tytuł mistrza Wielkopolski (Doda). Turniej zorganizowany przez Młodzieżowy Dom Kultury cieszył się znaczną frekwencją i wykazał zupełnie dobry poziom poznańskich juniorów.

Wspaniale spisuje się prasa. Poznańskie dzienniki zostały zdobyte dla szachów i obszerne wiadomości zamieszczane są nierzadko przed sprawozdaniami z meczów bokserskich czy koszykówki. Takiego stosunku prasy do szachów życzymy wszystkim okręgom!

Minusy poznańskie sprowadzają się przede wszystkim do trudności lokalowych i małej ilości zegarów. I tak do niedawna najsilniejsza drużyna województwa — Stal — pozbawiona została przez władze własnego Zrzeszenia lokalu w śródmieściu (zresztą niezdrowego — wilgoć!) i przeniesiona daleko, hen, od śródmieścia, w sąsiedztwo boiska piłki nożnej, do niskiego, drewnianego baraku. Oczywiście treningi sekcji wyglądają, a właściwie wcale nie wyglądają... Po prostu ich nie ma! Nie-wysłanie juniora Leśkowa na

mistrz. Polski do Zakopanego (brak pieniędzy?) dało jeden więcej powód do snucia smętnych refleksji na temat opieki nad sekcją szachową ze strony tegoż Zrzeszenia. Za tego rodzaju faktami idą natychmiast dalsze fakty, fakty — cienie, fakty — konsekwencje: kilkakrotny mistrz województwa zajmuje dopiero 3 miejsce w turnieju drużynowym na rok 1951/52!

Ciekawostką innego rodzaju — smutną ciekawostką — jest to, że Poznań potrafi sprawnie organizować turnieje masowe, drużynowe, umie iść w teren, ale nie może sobie poradzić z turniejami indywidualnymi „na własnym podwórku". Exemplum: turniej o mistrz. Poznania na r. 1951 był parodią turnieju: czas trwania (3 miesiące finał), tygodniowe przerwy w rozgrywkach, niezdyscyplinowanie zawodników („każdy sobie"), słaba obsada. No i... wszystkie zegary w okręgu naraz się „zepsuły"!

Przykładów można by mnożyć więcej. Wskutek tego czołówka pozbawiona jest racjonalnego treningu turniejowego, bo z jednej strony — nie każdy ma czas uczestniczyć w „tasiemcowym" turnieju, z drugiej — za mało przeprowadza się turniejów.

Bolączką odmiennego typu jest... brak „kandydata". Wszystkie niemal województwa posiadają mistrzów lub kandydatów. Zwłaszcza w sąsiedztwie: Szczecin, Pomorze, Wrocław, Legnica... Toteż apetyt rośnie i dziś Poznań „planuje" na przyszłość już 2 kandydatów!

Mała reasumcja: w Wielkopolsce praca szybko postępuje wszerz, obejmując swym zasięgiem wciąż nowe osiedla. Niedociągnięcia — na drodze ich pokrywania i krytyki — będą z pewnością usunięte. Rezultaty ilościowe są już wspaniałe — **w ślad za nimi przyjdzie podniesienie się poziomu.** Tak jest w każdej dziedzinie ludzkiej działalności, w każdej gałęzi sportu w warunkach socjalistycznego umasowienia. Takie jest też żelazne prawo rozwoju kultury szachowej.

---

dr E. Arłamowski

TEORIA OTWARĆ W ŚWIETLE TURNIEJU SOPOCKIEGO

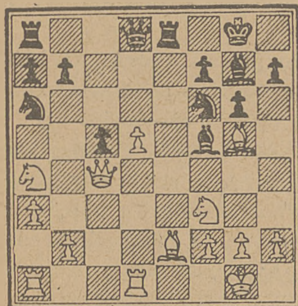
(c. d.)

Obrona Grünfelda

System Prinsa (7. ... Sa6) stosował w obronie Grünfelda dwukrotnie Plater a to przeciw Arłamowskiemu i Troianescu. W obu partiach wyszły czarne z debiutu gorzej, nie zdoławszy osiągnąć wyrównania przyczem na ich tle jaskrawo uwydatniły się ujemne strony tego systemu, zwłaszcza fatalna pozycja Skoczka a6, który długi czas jest martwą figurą.

Obie te partie miały do 12. posunięcia identyczny przebieg: **1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. Sf3 Gg7 5. Hb3 d:c4 6. H:c4 0—0 7. e4 Sa6 8. Ge2 c5 9. d5 e6 10. 0—0 e:d 11. e:d Hb6 12. a3 We8.**
Tutaj drogi rozchodzą się.
Partia dr Arłamowski — Plater rozwijała się dalej następująco: **13. Wd1 Gf5 14. Sa4 Ha5 15. Gd2 Hd8 16. Gg5!**

Plater

Arłamowski

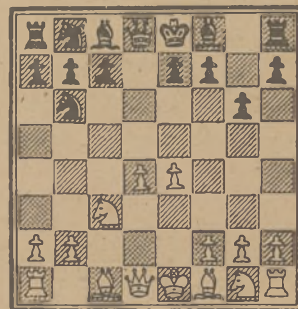
W tej pozycji Plater zagrał **16. ... Hd7,** chcąc zwiększyć nacisk na piona sprowadzeniem wieży. Żadnych efektywnych korzyści nie dawało 16. ... We4 17. Hc2! Hd7 18. Sc3 Wd4 19. Hb3 W:d1, jak nastąpiło w partii dr Arłamowski — Plater, Bielsko 1950. Po kilku dalszych ciągach **17. Sc3 h6 18. Gh4 Wc8 19. Hb3 c4** — czarne zmuszone były oddać piona, aby wprowadzić Skoczka do gry.

Dr Troianescu rozwinął inną taktykę. W energicznej grze figurowej wykorzystał on złe uplasowanie czarnych figur (Sa6, Hb6) zyskując systematycznie na terenie, tak, że czarne zepchnięte wyłącznie do obrony, zmuszone były w końcu oddać jakość: **13. h3 Gf5 14. Sh4 Gd7 15. Ge3 Ha5 16. Wf-d1 Wb8 17. Gf4.**

Bardzo pasywnie rozegrał Ciejka czarnymi debiut przeciw Śliwie: **1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. Sf3 Gg7 5. Hb3 c6 6. Gf4 0—0?** Należało tu grać 6. ... d:c 7. H:c4 Ge6 8. Hd3 Sd5 9. Gd2 Sb4 10. Hb1 c5 11. d:c Sb8-a6, jak grano w partii Euwe — Botwinnik, AVRO 1938, gdyż inaczej Gg7 skazany jest na długotrwałe zamknięcie. Gdy nadto w dalszym ciągu Ciejka zamknął drugiego Gońca **7. e3 e6 8. Ge2 b6 9. 0—0 He7** — pozbawił się on wszelkich korzyści, jakie kryje w sobie obrona Grünfelda.

Wymienny wariant reprezentuje partia dr Herrmann — Plater. Po zasadniczych ciągach **1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. c:d S:d5 5. e4** Plater nie wymienił na c3, lecz zagrał **5. ... Sb6.**

Plater

Herrmann

Wariant ten jest zupełnie zadowalający i nie ustępuje głównemu wariantowi 5. ... S:c3. Plater wybrał w dalszym ciągu ciekawą metodę rozbicia centralnych pionów białych przez e5 i po dopuszczeniu piona na d5 — następnie przez c6: **6. h3 Gg7 7. Sf3 0—0 8. Ge2 Sc6 9. Ge3 e5 10. d5 Sce7 11. Hb3 c6.** Innym sposobem rozbicia centrum pionów jest zastosowany w partii Konstantinopolski — Lilienthal, Moskwa 1948: 5. ... Sb6 6. Ge3 Gg7 7. h3 0—0 8. Sf3 c6 (powstrzymuje marsz p. d4) 9. Hd2 f5 10. e:f G:f5.

Rzadko stosowany w praktyce turniejowej wariant obrony Grünfelda wybrał Gadaliński przeciw Kochowi: **1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. Gg5 Se4!** z efektownym zwłaszcza dla widzów poświęceniem figury **5. c:d5! S:g5** (za lepsze uważa teoria 5. ... S:c3 6. b:c H:d5 7. Sf3 Gg7 8. e3 c5 9. Gb5+ Gd7 10. c4 He4 i czarne stoją lepiej (Alechin — Grünfeld, Wiedeń 1922). Gadaliński już w debiucie uzyskał lepszą partię: **6. h4 Se4 7. S:e4 H:d5 8. Sc3 Ha5 9. h5 Gg7 10. e3 c5** — a po długiej roszadzie białych partia przybrała ostry charakter, z dużą przewagą pozycyjną białych. (C. d. n.)

DZIAŁ PARTII

765

GAMBIT HETMANA

grany w IX mistrzostwach Polski w Łodzi 1951 r.

BALCAREK **Dworzyński**

1. d2-d4 Sg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. e2-e3 d7-d5 4. Sg1-f3 c7-c6 5. Gf1-d3 Sb8-d7 6. 0-0 Gf8-e7 7. Sb1-d2.

Energiczniej byłoby 7. Sc3, ale przeciwnik również b. spokojnie rozwija partię, nie próbując mobilizować hetmańskiego skrzydła.

7. ... 0-0 8. b2-b3 Sf6-e8.

Czarne tracą w ten sposób dwa tempa, gdyż Skoczek e8 musi powracać do akcji, tym razem na d6, gdzie bynajmniej nie stoi on lepiej niż na zwykłej pozycji (f6).

9. e3-e4! d5:e4 10. Sd2:e4 Sd7-f6 11. Gc1-b2 Sf6:e4 12. Gd3:e4 Se8-d6 13. Ge4-c2 Ge7-f6 14. Hd1-d3.

Goniec c8 jest na razie zamknięty, a białe tymczasem centralizują ciężkie figury, aby za chwilę przejść do ataku na całym froncie.

14. ... g7-g6 15. Wa1-d1 Sd6-f5 16. Wf1-e1 Hd8-c7 17. Sf3-e5 b7-b6 18. Hd3-f3.

Białe korzystają z niewygodnej pozycji Skoczka f5 oraz Gońca f6 i powstrzymują uwalniający manewr przeciwnika (Gb7 i c5).

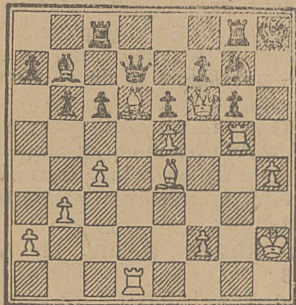
18. ... Gb7 19. Ge4 Wac8 20. g2-g4 Gf6:e5 21. d4:e5 Sf5-g7 22. Gb2-a3 Wf8-d8 23. Ga3-d6 Hc7-d7 24. h2-h4!

Balcarek (który w tej rundzie — jedenastej — był jeszcze mistrzem Polski), prowadzi partię pierwszorzędnie!

24. ... h7-h5.

Czarne stoją gorzej, lecz ten ruch przyspiesza katastrofę. Lepiej było np. G-a8.

25. g4:h5, Sg7:h5 26. Kg1-h2 Kg8-h8 27. We1-g1 Wd8-g8 28. Wg1-g5! Sh5-g7 29. Hf3-f6!

I niech ktoś ośmieli się powiedzieć po tej partii, że Balcarek gra „pasywnie"!

Teraz grozi Wh5 i mat w następnym ruchu, a w razie odejścia wieży g8 — po prostu h5:

29. ... Kh8-h7.

Rozpaczliwa „obrona" punktu h5.

30. Ge4:g6+!

I czarne się poddały.

(Uwagi K. Makarczyka).

766

OBRONA BUDAPESZTEŃSKA

grana w IX mistrzostwach Polski w Łodzi 1951 r.

dr E. ARŁAMOWSKI **St. Gawlikowski**

1. d2-d4 Sg8-f6 2. c2-c4 e7-e5 3. d4:e5 Sf6-e4

Powstały po tych posunięciach gambit Fajerowicza, jedna z najostrzejszych kontynuacji w obronie budapeszteńskiej, uważany jest według obecnego stanu teorii za najlepszy system tej obrony.

Wymaga b. precyzyjnego traktowania, w przeciwnym razie może stać się niebezpieczną bronią w ręku czarnych, o czym świadczy choćby miniaturka Leskowski — Boros, Budapeszt 1942: 1. d4 Sf6 2. c4 e5 3. d:e Se4 4. Hc2 d5! 5.e:d Gf5 6. Ha4+ Sc6 7. Hb5? (Sf3!) S:d6 8. Hb3 Sd4 9. He3+ Se4! i białe poddały się, gdyż grozi mat albo strata Hetmana.

4. Sg1-f3

Spokojnie można też grać tu 4.Hc2 d5! 5.e:d Gf5 6.f3! Sg3 7.e4 lub 6. Sc3! S:d6 7. e4 S:e4 8. Gd3! S:f2 9.G:f5 S:h1 i białe stoją lepiej.

4. ... Sb8-c6

W partii Smysłow — Steiner, Groningen 1946, zagrano 4. ... Gb4+ 5.Gd2 S:d2 6.S:d2 Sc6 7.a3 G:d2 8.H:d2 He7 9.Hc3 i białe utrzymują gambitowego piona.

5. a2-a3

Najczęściej stosowane tu jest 5.Sbd2 Gb4 6.a3 S:d2 7.G:d2 G:d2 8.H:d2 He7 9.Hc3 b6. Posunięcie w partii, wyglądające na stratę tempa, ma w rzeczywistości ważne znaczenie, gdyż odbiera czarnym pola b4 i c5 wobec groźby b2-b4, przygotowując fianchetto hetmańskiego Gońca.

5. ... a7-a5

Tu wchodziło w rachubę 5. ... d6 6.e:d G:d6 7.e3 Gf5 itd.

6. Gc1-f4 f7-f6 7. Hd1-d5

Na 7.e:f6 nastąpi H:f6 i Goniec ze stratą tempa musi wracać na c1, bo jeżeli 8.Hc1 to Sc5!

7. ...Se4-c5 8. Sb1-c3 d7-d6 9. e5:d6

Po 9.e:f6 H:f6 10.Gg5 Hg6 11.e4 Ge6 czarne uzyskują wyrównanie gry. Posunięcie w partii stwarza czarnym słabość na d6.

9. ... c7:d6 10. e2-e4 Gc8-e6 11. Hd5-d1 Sc6-e5 12. Sc3 d5

Po zaatakowaniu p.c4 dwukrotnie, białe nie mając dobrej obrony stanęły przed alternatywą wymiany Skoczka e5 i zlikwidowania czarnym w ten sposób ich słabości na d6 — albo oddania piona za szanse rozwinięcia ataku, przy czym słabość na d6 pozostałaby nadal aktualna.

Białe wybierają tę drugą alternatywę.

12. ... Sc5:e4 13. Sf3-d4 Ge6:d5

To posunięcie uważam za decydujący błąd w tej partii. Goniec powinien był się cofnąć na d7. Obecnie białe otrzymują przewagę na białych polach i Gf1, który miał dotąd ograniczone pole, zaczyna grać.

14. c4:d5 Hd8-b6 15. Gf1-b5+ Ke8-f7 16. 0-0 Gf8-e7 17. Gf4-e3 Se4-c5 18. a3-a4 h7-h5

Czarne rezygnują z roszady wobec niemożności znalezienia dla Wh8 dobrego miejsca na 8-ej linii. Na 18. ... Whc8 nastąpi 19.Se6 z nast. f4 i Gd7, co zmusi Wieżę do zajęcia niewygodnej pozycji na b8. Z drugiej strony rozpoczęcie przez czarne ataku bez należytej osłony Króla, przy odcięciu kilku figur od centrum (H+G) — jest rzeczą b. ryzykowną i może narazić czarne na silny kontratak, w którym białe mają większe szanse z uwagi na przewagę na skrzydle królewskim.

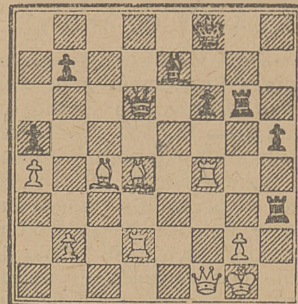
19. h2-h3 g7-g5 20. f2-f4 g5:f4 21. Wf1:f4 Wa8-g8 22. Sd4-e6!

Położenie czarnego Hetmana stało się nader przykre. Znalazł się w sytuacji patowej i tylko długą, okrężną drogą będzie mógł wejść do gry.

22. ... Wg8-g3 23. Ge3-d4 Hb6-a7

Po tym posunięciu czarne tracą figurę. Odejście Skoczka naraża znów czarne na b. silny atak 23. ... Sg6 24.Wf2 Sh4 25.G:f6 G:f6 26.W:f6 K:f6 27.Hd4+Kf7 28.Wf1 + Sf3 + 29. W:f3 W:f3 30. Hg7x. Po stracie figury czarne rzucają wszystkie siły do ataku, który nie jest wprawdzie b. groźny, ale wymaga dokładnej obrony.

24. Se6:c5 d6:c5 25. Gd4:e5 c5-c4+ 26. Ge5-d4 Ha7-b8 27. d5-d6 Hb8:d6 28. Gb5:c4+ Kf7-f8 29. Hd1-f1 Wh8-h6 30. Wa1-d1 Wh6-g6 31. Wd1-d2 Wg3:h3

32. Gd4:f6! Hd6:d2 33. Gf6-c3+ Kf8-e8 34. Gc4-b5+

Tu mogły białe także od razu grać 34.G:d2 Gc5+ 35.Wf2 Wf3? 36He2+ i czarne tracą Wieżę.

Czarne przegrywały również po 34.Wf8+ G:f8 (Kd7? 35.Hf5+) 35.Hf7+ Kd8 36.G:d2. Białe znajdowały się jednak w dużym niedoczasie, wybierają więc wariant pewniejszy, nie wymagający długich obliczeń.

34. ... Ke8-d8 35. Wf4-d4+ Wg6-d6 36. Wd4:d2 Wd6:d2 37. g2:h3 Ge7-c5+ 38. Kg1-h1 Wd2-f2 39. Hf1-c4 Gc5-d6 40. Kh1-g1

Kontrola czasu minęła — i czarne poddały się.

(Uwagi dr E. Arłamowskiego).

767

OBRONA NIMCOWICZA

grana w IX mistrzostwach Polski w Łodzi 1951 r.

dr E. Arłamowski J. GADALIŃSKI

1. d2-d4 Sg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Sb1-c3 Gf8-b4 4. a2-a3

Posunięcie Sämischa w obronie Nimcowicza należy do najenergiczniejszych kontynuacji. Od razu nadaje otwarciu ostry charakter.

Białe utrzymują się z parą Gońców i uzyskują silne centrum, kierując swe akcje ofensywne na skrzydło królewskie. Ujemną stroną pozycji białych jest słaby pion c4, przeciw któremu kieruje się atak czarnych. Niniejsza partia jest doskonałą ilustracją tych ataków na przeciwległych skrzydłach, co powoduje silne napięcie walki.

4. ... Gb4:c3 5. b2:c3 c7—c5

Posunięcie to ma na celu umiejscowienie p. c4, aby następnie skierować nań atak przez Ga6 i Sc6—a5, a ew. Ha4. W tej pozycji gra się też 5. ... b6 6. f3 d5 7. Gg5, jak nastąpiło w partii Lilienthal — Capablanca, Hastings 1935, ew. od razu 5. ... Sc6 6. f3 b6 7. e4 Ga6 8. Gg5 h6 9. Gh4 Sa5 z ideą jak najszybszego zatakowania słabości na c4, jak grano w partii Heller — Smysłow, XVII championat ZSRR.

6. e2-e3

Posunięcie stosowane z zamiłowaniem przez Botwinnika w systemie Sämischa należy uważać za lepsze aniżeli 6. f3.

6. ... Sb8-c6 7. Gf1-d3 e6-e5!

Nowość zastosowana po raz pierwszy przez Smysłowa przeciw Bronsteinowi w turnieju „kandydatów" w Budapeszcie 1950 r. Dotychczas przełom ten był przeprowadzany dopiero po uprzednim d6, a także 0-0 i We8, co pozwalało białym na rozwinięcie się i przeciwdziałanie w opanowaniu centrum. Charakterystyczne jest, że białe nie mogą grać obecnie 8. d5 z powodu 8. ... e4! co jest korzystne dla czarnych.

8. Sg1-e2 d7 d6

Od razu 8. ... e4 jest niedobre, gdyż pion ten będzie słaby i wcześniej czy później zostanie zdobyty przez białe.

9. f2-f3

W pozycji tej prócz posunięcia zrobionego w partii wchodzą w rachubę jeszcze dwie inne kontynuacje: 9. e4 i 9. 0-0. W cytowanej już partii Bronstein — Smysłow, Budapeszt 1950, Bronstein zagrał od razu 9. e4, zwalniając w ten sposób spod kontroli pole f4, co dało Smysłowowi okazję do przeprowadzenia oryginalnego manewru uwalniającego 9. ... Sh5 10. 0-0 g5! — pointa kombinacji, uniemożliwiająca przeprowadzenie f2-f4, tego ważnego ciągu w systemie Sämischa.

Po 9. 0-0 czarne mogą przeprowadzić swego Gońca na skrzydło królewskie i spowodować wymianę białopolowego Gońca lub w razie e3-e4 utrzymać nacisk na e4, np. 9. ... Gg4 10. f3 Gh5 11. e4 Gg6 12. Hc2 He7. Dlatego też zdecydowałem się na wybór 9. f3, aby utrzymać napięcie w centrum.

9. ... 0-0 10. Hd1-c2 Hd8-e7 11. 0-0 b7-b6

Wobec tego, że czarne nie mają możliwości wyprowadzenia gońca c8, decydują się one na atakowanie piona c4.

12. d4 d5 Sc6-a5 13. e3-e4 Sf6-e8

Nie dopuszcza do 14. Gg5 a jednocześnie grozi przygotowaniem f7-f5.

14. f3-f4

Posunięcie to, grożąc otwarciem linii Wież i Gońców, prowadzi do zaostrzenia gry i prowokuje czarne do energicznej kontrakcji. Spokojniejsze było 14. Sg3, niedopuszczające do f7-f5.

14. ... Gc8-a6 15. Hc2-a2

Po 15. f:e5 d:e 16. Ha2 Sd6 białe traciły piona bez żadnej rekompensaty pozycyjnej.

15. ... f7-f5

Zapoczątkowanie ostrego manewru ze strony czarnych, w rezultacie czego białe oddają zdublowanego piona, wzamian za co otrzymują doskonałą grę figurową i przewagę pozycyjną.

16. Se2-g3!

Jedyne posunięcie, które zapewnia białym utrzymanie inicjatywy. Po 16. e:f5 e4! 17. Gb1 G:c4 18. Hc2 G:d5 białe stoją źle.

16. ... f5:e4 17. Sg3:e4 e5:f4 18. Gc1:f4

W tej pozycji mogły białe również bronić piona c4, grając 18. He2 Sb3 19. Wb1 S:c1 20. W:c1 g5 21. Hh5 z silnym atakiem białych na skrzydle królewskim, gdyby czarne chciały bronić p. f4. Nie uważałem jednak obrony piona c4 za celowe, gdyż poświęcenie go ew. drugiego d5 zapewnia białym w centrum duże korzyści natury strategicznej.

18. ... Ga6:c4 19. Ha2-e2 Gc4:d3

Czarne nie chcą brać drugiego piona i słusznie, gdyż naraziłoby to je na duże niebezpieczeństwo, albowiem białe mają parę Gońców i otwarte linie Wież — przy niekorzystnej lokacie czarnych figur (Sa5, Wa8, Se8) otrzymałyby groźny atak: 19. ... G:d5 20. Gg5 W:f1 21. W:f1 Hd7 22. Hh5!

20. He2:d3 c5-c4 21. Hd3-c2 h7-h6 22. Wa1-d1 He7-d7 23. Hc2-e2

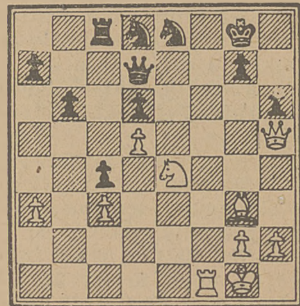
Czarne mimo piona więcej mają b. trudną grę. Źródłem tych trudności jest przede wszystkim słaby pion d6, na którego pośrednio kieruje się atak białych. Broniąc tego piona, Se8 ulokował się fatalnie na 8-ej linii, uniemożliwiając Wa8 wejście do gry. Jeśli do tego dodamy, że Sa5 jest w tej chwili poza nawiasem gry, a Hetman musi również pilnować p. d6 i ograniczony jest przez to w akcji, widzimy że 3 wzgl. 4 figury czarne są unieruchomione, co jest dostateczną rekompensatą za piona, W przeciwieństwie do tego układ białych figur pozwala im na swobodne przeprowadzenie planów operacyjnych.

23. ... Wa8-c8 24. Gf4-g3 Sa5-b7 25. Wf1:f8 Kg8:f8

Czarne zostały pozbawione aktywnej figury i wolna linia f należy do białych.

26. He2 h5 Kf8-g8 27. Wd1-f1 Sb7-d8

To posunięcie, przesłaniające Wc8, wykorzystują białe do przeprowadzenia kombinacji, w wyniku której odbijają piona. Po 27. ... Sc5 białe otrzymały też nadal inicjatywę: 28. Sd2 Sd3 29. Sf3 Hf7 30. Hg4 Wc5 31. Sd4 H:d5 32. Hd7 Hh5 33. Se6! ze stratą jakości lub figury.

28. Gg3:d6 Sd8-f7

Ofiarowanej figury czarne nie mogą brać, gdyż następuje kombinacja matowa, która kosztuje conajmniej Hetmana: 28. ... S:d6 29. S:d6 H:d6 30. He8+ Kh7 31. Wf8 g5 32. Wh8+ Kg7 33. Hg8+ Kf6 34. W:h6+ i czarne tracą Hetmana.

29. Gd6-g3 Wc8-d8 30. Gg3-h4 Hd7:d5?

Błędna kombinacja, na której czarne tracą conajmniej piona. Czarne uważały prawdopodobnie, że atakując — po zabiciu p. d5 — Hetmana, zmuszą go albo do wymiany albo do opuszczenia linii 5-ej, poczym przez Wd7 ważny dla nich problem wprowadzenie do gry Wieży zostanie rozwiązany; tymczasem następuje niespodzianka.

31. Hh5:f7! Hd5:f7 32. Wf1:f7 g7-g5

Jedyne posunięcie, zapobiegające stracie figury. Mimo to, po stracie piona końcówka jest łatwo wygrana dla białych.

33. Gh4:g5 h6:g5 34. Wf7:a7 Wd8-d5 35. Kg1-f2 Kg8-f8 36. Wa7-a8 Wd5-e5 37. Se4-d6 We5-e6 38. Wa8:e8 We6:e8 39. Sd6:e8 Kf8:e8 40. Kf2-e3 Ke8-d7 41. Ke3-d4

Czarne poddały się.

(Uwagi dr E. Arłamowskiego).

768

PARTIA ANGIELSKA

grana w XIX Championacie ZSRR Moskwa 1951 r.

SMYSŁOW **Simagin**

1. c2-c4, c7-c5. 2. Sb1-c3, Sb8-c6

Za aktywniejsze uchodzi 2. ... Sf6.

3. Sg1-f3, g7-g6

Może przedwczesne. Czarne liczą na „normalne" 4. d4. Nastąpiło jednak coś innego i dlatego elastyczniej wygląda 3. ... Sf6 i 4. ... d5.

4. e2-e3!

W dostępnej mi literaturze posunięcia tego nie znalazłem. Przedstawia ono godne uwagi wzmocnienie centrum (pole d4!).

4. ... d7-d6

Czarne organizują obronę zamkniętą. W rezultacie wyłoni się odmiana gry królewsko-indyjskiej.

4. d2-d4, Gc8-g4. 6. Gf1-e2, Gf8-g7. 7. d4-d5! Sc6-b8. 8. h2-h3, Gg4:f3. 9. Ge2:f3, Sg8-f6. 10. 0-0, 0-0.

Już teraz można zakwalifikować pozycję czarnych jako ścienioną i niewygodną. Szczególnie negatywna rola przypada pionowi „c": 1) blokuje pole c5, 2) nie wspiera już piona (i pola) d6, co wyjdzie na jaw później.

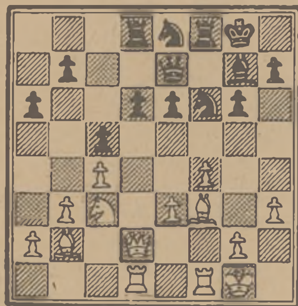
11. Hd1-d2!

Smysłow kontynuuje debiut spokojnie i oryginalnie. Z kolei rozwija on skrzydło hetmańskie.

11. ... a7-a6. 12. Wa1-b1, Sb8-d7. 13. Gf3-e2, Sf6-e8. 14. b2-b3, e7-e5

Ta próba oswobodzenia jest źródłem wielu słabości. Trudno coprawda wskazać coś lepszego.

15. d5:e6 e.p. f7:e6. 16. Gc1-b2, Hd8-e7. 17. Wb1-d1, Wa8-d8. 18. f2-f4, Sd7-f6. 19. Ge2-f3!

Wszystkie figury białych są ustawione agresywnie. Ich nacisk na centrum wzmaga się z każdą chwilą. Czarne nie mogą grać 19. ... e5, gdyż pogorszyłyby swoją sytuację jeszcze bardziej: 20. Sd5, S:d5. 21. H:d5+, Kh8. 22. f:e5. To też Simagin upatruje jedyną szansę w przeforsowaniu d6-d5.

19. ... Se8-c7!

Śmiała próba przejęcia inicjatywy. Po 20. G:b7 mogłoby np. nastąpić 20. ... d5. 21. c:d5, e:d5. 22. Gc6, He6. 23. Ga4, d4. 24. e:d4, W:d4. 25. He2, Se4, albo 21. He2, Wb8. 22. Gc6, Wb6. 23. Ga4, d:c4. 24. H:c4, Sf-d5.

20. g2-g4!

Smysłow nie wdaje się w awantury, lecz spokojnie powiększa przewagę.

20. ... b7-b5

Oczywiście nie 20. ... d5?, zaś 20. ... h6 nazbyt osłabiłoby skrzydło królewskie.

21. g4-g5, Sf6-e8. 22. h3-h4, b5-b4. 23. Sc3-e4

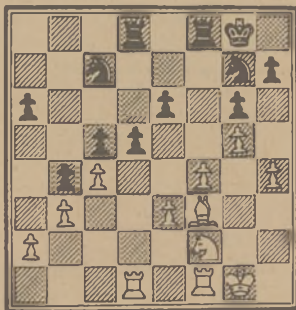
Grozi 24. G:g7, H:g7. 25. S:c5, a po ew. 24. ... S:g7 — 25. Sf6+.

23. ... Gg7:b2. 24. Hd2:b2, d6-d5

Wreszcie czarne zrealizowały upragnione przedarcie w centrum, ale... kosztem kolosalnego podziurawienia pozycji.

25. Se4-f2, He7-g7. 26. Hb2:g7+, Se8:g7

Wytworzyła się ciekawa końcówka. Białe mają wyraźną przewagę pozycyjną, którą jednakże trzeba umieć zrealizować.

27. Sf2-g4, Sg7-f5. 28. Kg1-f2

Grozi nie tylko 29. Sf6+ ze zdobyciem piona d5, ale również — w razie odpowiedzi 28. ... Se7 — atakiem na linii „h" : 29. h5.

28. ... d5:c4. 29. b3:c4, a6-a5

Nie wolno 29. ... S:h4 wobec 30. Sf6+ i 31. Wh1.

30. Sg4-f6+, Kg8-g7. 31. Sf6-d7, Wf8-f7. 32. Sd7:c5, Wd8:d1. 33. Wf1:d1, Sf5:h4

Czarne bronią się doskonale.

34. Sc5-d7!

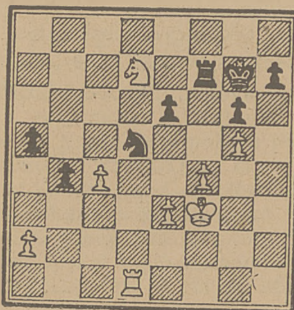
Grozi 35. Se5, We7. 36. Sc6.

34. ... Sh4:f3. 35. Kf2:f3

Teraz grozi znów 36. Se5, a przede wszystkim wtargnięcie Króla.

35. ... Sc7-d5

Paruje bezpośrednie groźby, ale na krótko.

36. Sd7-c5

Białe słusznie unikają awantury, możliwej po ew. 36. Se5, Sc3. 37. Wd8, Wf8. 38. Wd7+, Kg8. 39. Sg4, S:a2. Obrana kontynuacja pozwala na dalsze powiększanie przewagi terenowej, jest jednak obosieczna, gdyż kryje w sobie liczne powikłania. Dlatego, oddając wszystkie pochwały precyzyjnej i kunsztownej grze Smysłowa pragniemy przedstawić inną — prostszą — drogę do zwycięstwa: przejście na końcówkę wieżową .

Wstęp: 36. c:d5, W:d7. 37. d6. Teraz nie wolno 37. ... e5? wobec 38. f:e5, Kf7. 39. Ke4, Ke6. 40. Wf1. Jeśli zaś 37. ... a4, to 38. Ke4, Kf7. 39. Ke5, b3. 40. a:b3, a:b3. 41. Wh1, b2. 42. W:h7+, Kg8. 43. Wh1, Kf7. 44. Wb1, Wb7. 45. Kd4. Po 45. ... Wb3 może nastąpić np. 46. Kc4, W:e3. 47. W:b2, We4+. 48. Kc5, W:f4. 49. Wb7+, Ke8 (lecz nie 49. ... Kf8. 50. Wb8+, Kf7. 51. d7) 50. We7+, Kd8. 51. W:e6, Wf5+. 52. Kc6, W:g5. 53. Wf6, Wf5. 54. W:g6, Wf8. 55. Wg7, Kc8. 56. Wc7+, Kb8. 57. Wb7+, Ka8. 58. d7, Wf6+. 59. Kc5, Wc6+. 60. Kd5 (albo 59. ... Wf5+. 60. Kd6).

36. ... Sd5-c7

Oczywiście nie 36. ... Sc3? bo S:e6+ i mat w dwu ruchach.

37. Kf3-e4, h7-h6. 38. Wd1-d6, h6:g5. 39. f4:g5, Kg7-f8. 40. Wd6-c6! Kf-e8. 41. Ke4-e5!

To posunięcie Smysłow zapisał do koperty.

41. ... Ke8-d8. 42. Wc6-b6

Wciąż jeszcze pion e6 jest pośrednio broniony: 42. S:e6, S:e6. 43. W:e6, Wf5+ (lub nawet Wf2). Po 43. K:e6 nastąpi 43. ... We7+ (ew. Wf5 lub Wf2).

42. ... Kd8-c8

Ostrożna gra. Rozpatrzymy tu ostrzejsze możliwości.

42. ... Wf5+. 43. Kd6, Se8+. 44. Kc6, Wf7. 45. S:e6+, Ke7. 46. Sf4, Wf5 (46. ... Wg7. 47. Wb7+ i 48. Se6+) 47. Wb7+ Kd8 (47. ... Kf8. 48. S:g6+ i 49. Se7+) 48. Wd7+, Kc8. 49. Sd5, albo 44. ... Ke7. 45. Wb7+, Kf8. 46. S:e6+, Kg8. 47. We7, We5. 48. W:e8+, Kf7. 49. Kd7, lub 44. ... e5. 45. Wb7, Kc8. 46. Sa4 itd.

42. ... Wf2. 43. Kd6, Wd2+. 44. Kc6, Se8. 45. Wb8+, Ke7. 46. Wb7+, Kd8. 47. S:e6+, Kc8. 48. We7, Sd6 (48. ... Wd6+. 49. Kc5) 49. Sd4, albo 46. ... Kf8. 47. S:e6+, Kg8. 48. We7, W:a2. 49. W:e8+, Kf7. 50. Sc7 (50. Kd7, Wd2+. 51. Sd4, b3) b3. 51. Wb8, a4 (51. ... b2. 52. e4, a4. 53. e5, a3. 54. e6+, Kg7. 55. Se8+, Kf8. 56. Sf6) 52. Kd6, We2 (52. ... Wd2+. 53. Sd5, b2. 54. e4, a3. 55. e5, We2. 56. Wb7+, Kf8. 57. e6, W:e6+. 58. K:e6, a2 — gdyby 57. ... a2 to 58. Sf6 — 59. Wb8+ Kg7. 60. Sf6) 53. Se6, Wd2+. 54. Ke5, b2. 55. Wb7+, Ke8. 56. c5, a3. 57. c6, a2. 58. c7, Wc2. 59. c8-H+, W:c8. 60. Kf6 z nieuchronnym matem.

43. Ke5-d6, Wf7-f2?

Aby na ewentualne 44. Wc6 odpowiedzieć 44. ... Wd2+, groziło bowiem 44. Wc6, Kb8. 45. Sd7+, względnie 44. ... Kd8. 45. W:c7. Czarne jednak nie doceniają znaczenia swej wieży, skoro decydują się na oddalenie jej z pola bitwy t.j. z własnej półszachownicy! Sądzimy, że więcej trudności przysporzyłaby białym gra 43. ... Se8+. Po 44. K:e6, Wc7. 45. Kd5, Wg7. 46. Wc6+, Kb8. 47. e4, albo 44. ... Wg7. 45. Kd5, Sc7+. 46. Kc6 białe mają oczywiście przewagę, ale czarne zachowują pewne szanse.

44. Kd6-c6, Wf2-c2

Na 44. ... Wf7 białe odpowiedzą poprostu 45. Wb7 z groźbą 46. Sa6!, np. 45. ... e5. 46. Sa6 i tylko 46. ... S:a6 ratuje od mata na b8, lub od bicia na c7. Zwracamy uwagę na błędność 46. Se6 wobec 46. ... S:e6. 47. W:f7, Sd8+.

45. Wb6-b7! Sc7-e8

Jeśli 45. ... Sa8 to białe matują przez 46. Wf7, Kd8. 47. Sb7+, Ke8. 48. Sd6+, Kd8. 49. Wd7, lub też 46. ... Kb8. 47. Sa6+, Kc8. 48. Wf8. Czarne muszą tedy grać 46. ... Wd2, co po 47. Sb7, Kb8. 48. Sd6, Sb6. 49. Wb7 (lub c5, albo Wf8) rychło przegrywa.

46. Wb7-a7, Kc8-b8

Oczywiście wymuszone wobec groźby mata na a8. Po 46. ... Kd8 nastąpi 47. S:e6+.

47. Wa7-e7 i czarne poddały się.

Zreasumujmy: w partii angielskiej Smysłow zastosował oryginalny system rozwoju („wariant Smysłowa"). Simagin wybrał sposób obrony ostrożny, ale nazbyt ścieśnił figury, co było przyczyną wszystkich późniejszych trudności. Smysłow wspaniale wykorzystał błędy przeciwnika.

(Uwagi: dr M. Szapiry) .

769

OBRONA KRÓLEWSKO-INDYJSKA

grana w XIX Championacie ZSRR w Moskwie 1951 r.

Mojsiejew SIMAGIN

1. d2-d4, Sg8-f6. 2. c2-c4, g7-g6. 3. Sb1-c3, Gf8-g7

Posunięcie to było prawdopodobnie dość przykrą niespodzianką dla białych, gdyż Simagin jak wiadomo grywa tu prawie wyłącznie Obronę Grünfelda (3. ... d5). Mojsiejew postanawia zrewanżować się przeciwnikowi, wybierając z kolei stary, dziś już mało używany wariant, dający jednak bardzo niewielkie widoki na utrzymanie inicjatywy.

4. e2-e4, 0-0. 5. Sg1-f3, d7-d6. 6. h2-h3

Ruch ten ma na celu ewentualne przygotowanie ataku na Króla (g2-g4), po zamknięciu centrum i długiej roszadzie. System ten jednak ma sporo stron wątpliwych i dlatego naszym zdaniem stosowane np. ostatnio z zasady przez arcymistrza Flohra 6. Ge2 z krótką roszadą i d4-d5 jest naturalniejsze i lepsze.

6. ... e7-e5. 7. d4-d5

Prowadząca do dalszych uproszczeń i sprzeczna z zasadniczym planem wymiana na e5 daje oczywiście białym jeszcze mniejsze szanse.

7. ... Sf6-h5!

Pachman w swej „Theorie Moderniho Sachu" niesłusznie uważa to posunięcie za słabsze od 7. ... Sb-d7, opierając się na partii Lilienthal — Dubinin (XV Championat ZSRR, Leningrad 1947), gdzie po 8. Sh2?! zagrały czarne 8. ... a5. 9. g3, Sa6. 10. Ge2 i dostały gorszą pozycję. Zamiast 8. ... a5? powinno było oczywiście nastąpić 8. ... Sf4! i czarne stałyby kolosalnie. Naszym zdaniem ruch w partii 7. ... Sh5! jest niewątpliwie najenergiczniejszy i najbardziej logiczny, gdyż groźbie f7-f5 nie mogą białe dobrze zapobiec, a czarne w ten sposób uprzedzają atak g2-g4 i same odrazu przejmują inicjatywę, poczem ruch h2-h3 okaże się w najlepszym razie jeśli nie osłabieniem pozycji białych, to conajmniej stratą czasu.

8. Gc1-e3

Po 8. Ge2 grałyby czarne zapewne 8. ... Sf4! 9. G:f4, e:f4 z dalszym 10. ... f5 z parą gońców i piękną pozycją, natomiast ofiara 8. ... f5. 9. e:f5, g:f5. 10. S:e5! nie wydaje się poprawna.

8. ... f7-f5! 9. e4:f5, g6:f5. 10. Gf1-e2

Białe muszą pogodzić się z losem, gdyż teraz 10. S:e5? po 10. ... f4! doprowadziłoby do szybkiej katastrofy, np. 11. Gd4? d:e5!, albo 11. Gd2, He8! 12. Ge2, H:e5, lub 11. H:h5, Wf5! 12. H-dow., W:e5 i białe w „najlepszym" razie straciłyby dwie figury za wieżę.

10. ... Sh5-f6. 11. Hd1-c2, Sb8-a6. 12. g2-g3, Sa6-b4!

Simagin gra tę partię — jak zresztą wiele innych — nadzwyczaj oryginalnie i świeżo. W przewidywaniu, że ostatecznie białe będą musiały roszować w długą stronę — zyskuje on przy okazji tempo, utwierdzając swego skoczka na silnym, atakującym posterunku.

13. Hc2-b3, a7-a5. 14. 0-0-0, f5-f4!

Marco nazwał przed kilkudziesięciu laty takie posunięcie „manewrem dyplomatycznym": poświęcając piona na prawym skrzydle czarne „drugim okiem" patrzą na ... lewe, pragnąc jak najszybciej stworzyć matową sieć wokół stojącego tam białego króla. I trzeba przyznać, że uda im się to zadziwiająco szybko.

15. g3:f4, Gc8-f5! 16. Sf3-e1 (?)

Groziło 16. ... Gc2 z zyskiem jakości i zapędzeniem hetmana na beznadziejne pole a3. Po 16. a3?? Gc2 hetman jest schwytany, a w wypadku 16. f:e5, Gc2. 17. Ha3 nastąpi proste 17. ... G:d1. 18. e:f6, G:e2. 19. f:g7, W:f3. 20. S:e2, Hh4! i białe są bezsilne wobec podwójnej groźby 21. ... H:c4+ i 21. ... W:f2! Jak się zdaje najmniejszym złem było 16. Wd2, chociaż i wtedy pozycję białych trudno uznać za wesołą.

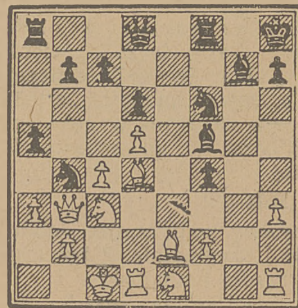
16. ... e5:f4. 17. Ge3-d4

Jeśli 17. G:f4? to oczywiście 17. ... Se4! 18. S:e4? G:e4 z atakiem na Wh1 i Gf4. Białe rozpaczliwie próbują skonsolidować pozycję.

17. ... Kg8-h8!

Subtelny przygotowawczy ruch. Usuwając króla z linii „g" likwidują czarne ewentualne kontrgroźby, połączone ze związaniem Gg7 po Wh1-g1.

18. a2-a3

18. ... c7-c5!!

„Przekleństwo" pozycji białych — Sb4 — ani myśli ustąpić! Ruch 18. ... c5!! zapoczątkowuje nadzwyczaj interesującą i na daleką metę obliczoną kombinację, połączoną z ofiarą figury.

19. Gd4:f6

Białe przyjmują wyzwanie. Mniej zobowiązujące było oczywiście 19. d:c6, chociaż i wtedy po 19. ... S:c6 osłabiona pozycja roszady białych wcześniej czy później powinna się była zawalić.

19. ... Hd8:f6. 20. a3:b4

Powiedziawszy „a" — decydują się białe powiedzieć i „b" ... Groziło f4-f3 i Gh6+. Na 20.f3 nastąpiłoby 20. ... a4! 21. S:a4 (wymuszone) W:a4! i czarne wygrywają.

20. ... a5:b4. 21. Sc3-b5

Jeśli 21. Sb1 to 21. ... Wa1. 22. Sd3 f3 i 23. ... Gh6+, a po 21. Sa4 decyduje od razu 21. ... W:a4!

21. ... Wa8-a1+. 22. Kc1-d2, f4-f3!!

Druga pointe'a prowadzonego ataku: czarne oddają jeszcze wieżę, aby włączyć do ataku gońca g7!

23. Se1-c2?

W morzu trudnych kombinacji nie znajdują białe niestety jedynej drogi ocalenia i teraz czarne kończą partię w brawurowym stylu. Po biciu wieży 23. W:a1 nastąpiłoby 23. ... Gh6+. 24. Kd1, f:e2+. 25. K:e2, G:h3 26. f3 We8+ 27. Kd1 Hf4 28. Hc2 G f5 29. Hf2 H:c4 30. Sc7 Hb3+ 31. Sc2 G:c2+ 32. H:c2 H:f3+ i mat w następnym posunięciu. Konieczne było natomiast śmiałe 23. S:f3! Gh6+. 24. Ke1. W:d1+. Tu możliwe są 3 warianty: a) 25. H:d1. H:b2. Kf1 (groziło 26. ... Gc2, jeśli 27. Gd3 to 26. ... G:d3. 27. H:d3, Hc1+!) Gc2. 27. He1, Ge4, 28. Hd1, Hf6 i białe powinny wygrać b) 25. K:d1? Wa8! 26. Gf1, Wa1+. 27. Ke2, Wb1 itd., c) 25. G:d1 Ge4. 26. Wg1! aby po oddaniu figury 26. ... G:f3. 27. G:f3, H:f3. 28. H:f3, W:f3 móc grać 29. S:d6!

23. ... Gf5:c2! 24. Kd2:c2, f3:e2!!

Ostatnia pointa ofiarnej kombinacji czarnych. Pion „e" okaże się silniejszym od „nadliczbowej" wieży białych.

25. Wd1:a1, Hf6-g6+. 26. Kc2-d2, Gg7-h6+! 27. Hb3-e3.

Smutna konieczność; po 27. K:e2, He4+, albo 27. Ke1, Hg2! tracą białe obie swe wieże.

27. ... Wf8:f2! 28. Wh1-e1, Gh6:e3+. 29. Kd2:e3, Hg6-g3+. 30. Ke3-d2, Hg3-f4+ i białe poddały się.

Partia ta otrzymała jedną z nagród piękności.

(Uwagi: St. Gawlikowskiego)

770

HISZPAŃSKA

grana w XIX championacie ZSRR, 1951 r.

SMYSŁOW — Botwinnik

1. e2-e4 e7-e5 2. Sg1-f3 Sb8-c6 3. Gf1-b5 a7-a6 4. Gb5-a4 Sg8-f6 5. 0-0 Gf8-e7 6. Wf1-e1 b7-b5 7. Ga4-b3 d7-d6 8. c2-c3 0-0 9. h2-h3 Gc8-e6

Posunięcie to było stosowane przez Czygorina jeszcze w 1904 r. W XVIII championacie ZSRR zostało użyte w partiach Sokolski—Lipnicki i Awerbach — Konstantynopolski, przy czym obie partie skończyły się wygraną czarnych.

10. d2-d4

Praktyka wykazała, że po 10. G:e6, f:e6 białe nie mogą wyciągnąć korzyści ze zwdojenia czarnych pionów.

10. ... Ge6:b3 11. Hd1:b3 Hd8-d7 12. Gc1-g5

Smysłow próbuje nowego planu rozwoju. Dotychczas grywano zazwyczaj w tej pozycji 12. Sbd2.

12. ... h7-h6 13. Gg5:f6 Ge7:f6 14. d4-d5

Białe starają się zablokować centrum, aby pozycja czarnego Gońca na f6 okazała się niewygodna. Czarne ze swej strony będą dążyć do otwarcia gry, aby ich Goniec miał pole do działania.

14. ... Sc6-a5 15. Hb3-c2 c7-c6 16. d5:c6 Hd7:c6 17. Sb1-d2 Wa8-c8 18. Wa1-c1

Groziło 18. ... b4. Teraz białe mogą na to odpowiedzieć 19. c4.

18. ... Wf8-d8 19. Sd2-f1 Sa5-c4 20. b2-b3

Białe nie chcą pójść na wariant 20. Se3 S:e3 21. W:e3 d5 i np. 22. e:d5 H:d5 23. b3 Gg5! Zupełnie niedobre 22. He2 d4 23. Wd3 He6 24. b3 Wc6 i 25. ... Wdc8.

20. ... Sc4-b6 21. Sf1-e3 d6-d5

Posunięcie to jest przedwczesne i pozwala białym uzyskać pewną inicjatywę.

22. Se3-g4! d5-d4

Po 22. ... d:e4 23. S:e5 traciły czarne piona.

23. Sg4:f6+ Hc:f6 24. Hc2-b2 d4:c3 25. Wc1:c3

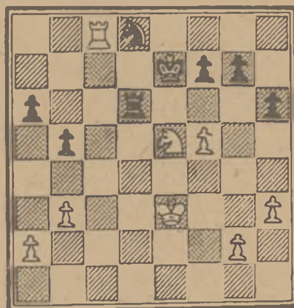
Wytworzyła się prawie symetryczna pozycja. Jednakże czarny Skoczek zajmuje fatalną pozycję, a biały stoi dobrze, atakując piona e5. Dzięki temu białe mają pewną, niezbyt zresztą wielką, przewagę.

25. ... Sb6-d7 26. We1-c1 Wc8:c3 27. Hb2:c3 Hf6-d6 28. Hc3-c6 Sd7-f6

Jasne jest, że po biciu na c6 czarnym trudno byłoby obronić swoje piony.

29. Hc6: d6 Wd8:d6 30. Sf3:e5 Sf6:e4 31. f2-f3 Se4-g5 32. f3-f4 Sg5-e6 33. f4-f5 Se6-d8 34. Wc3-c8 Kg8-f8 35. Kg1-f2 Kf8-e7 36. Kf2-e3

Nic nie dawało 36. W:d8 W:d8 37. Sc6+ Kd7 38. S:d8 K:d8 39. Kc3 Ke7 itd.

36. ... Wd6-d1?

Błąd, po którym czarne wpadają w ciężkie położenie. Do remisu doprowadziło 36. ... Wd5! i np. 37. Ke4 Wd2.

37. Wc8-a8! Ke7-f6

Większe szanse obrony dawało 37. ... We1+ z dalszym wejściem Wieży na drugą linię.

38. Se5-d3 Sd8-c6?

Błąd w niedoczasie, przegrywający figurę. Niezależnie od tego jednak położenie czarnych jest już krytyczne, nie mogą one bowiem obronić wszystkich pionów.

39. Wa8:a6

Czarne poddały się. Była to pierwsza porażka mistrza świata w turnieju.

(Uwagi mistrza A. Pytlakowskiego).

771

KRÓLEWSKO-INDYJSKA

VII mistrzostwa Węgier, Budapeszt 1951 r.

J. Kapu — P. BENKÖ

1.Sg1-f3, Sg8-f6, 2.d2-d4, g7-g6, 3.c2-c4, Gf8-g7, 4.Sb1-c3, 0-0, 5.c2-e4. d7-d6, 6.Gf1-e2, e7-e5

Benkö wybiera dość odważny system otwarcia. Ma on jednak do tego prawo, jest bowiem najlepszym znawcą obrony królewsko-indyjskiej w całych Węgrzech.

7.d4:e5

Najczęściej grywa się w tym miejscu 7.0-0 lub 7.d5.

7. ... d6:e5, 8.Hd1:d8, Wf8:d8, 9. Gc1-g5, Sb8-d7!

W partii Flohr-Bronstein, Budapeszt 1950, czarne zagrały znacznie ostrożniej, a mianowicie 9. ... We8, ale po 10.Sd5, S:d5, 11.c:d5, c6, 12. Gc4, c:d5, 13.G:d5, Sc6 itd. wytworzyła się typowo remisowa pozycja. Koncepcja Benkö jest słuszna. Ostatnie jego posunięcie wraz z następnym traktować należy jako nowość teoretyczną.

10.0-0-0, Wd8-f8, 11.Sc3-b5, c7-c6, 12.Sb5-d6, Sd7-c5, 13.Gg5:f6

Białe są do tej wymiany zmuszone z uwagi na słabość piona e4. Jednakże po tej wymianie czarne zdobywają punkt d4.

13. ... Gg7:f6, 14.b2-b4?

Decyduje osłabienie pozycji białego Króla. Należało bezwzględnie grać 14.h3!

14. ... Sc5-e6, 15.Sd6:c8

Białe zrobiły cztery posunięcia tym Skoczkiem i wymieniły go w końcu na nierozwiniętego czarnego Gońca. Chodziło im o zachowanie sobie szans remisowych, licząc na różnokolorowe Gońce.

15. ... Wf8:c8, 16.Kc1-b2

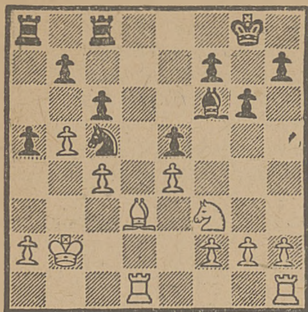
Teraz dopiero białe zorientowały się w grożącym im niebezpieczeństwie. Nie pomagało również 16.Wd7, a5, 17.W:b7, a:b4 itd. Na 16.c5 następowało 16. ... a5, 17.Gc4, a:b4, 18. Wd7, b3! itd.

16. ... a7-a5, 17.b4-b5

Białe nie mają nic lepszego. Na 17.a3 nastąpiłoby 17. ... a:b4, 18.a:b4,

Wa4 i czarne dublują Wieże na linii „a".

17. ... Se6-c5, 18.Ge2-d3

18. ... Sc5-a4+!

Godnym uwagi jest to, w jaki sposób Benkö mimo nieznacznego materiału tworzy „siatkę matową".

19.Kb2-b3

Stosunkowo najlepsze było 19.Kal, ale i wówczas białe miały trudności po 19. ... c:b5, 20.c:b5, Wc3, gdyż białe nie mogą zapobiec wtargnięciu czarnych figur.

19. ... c6:b5. 20.c4:b5, Wc8-c3+! 21.Kb3:a4, Gf6-e7, 22.b5-b6.

Jedyne.

22. ... Wa8-c8, 23.Ka4:a5?

Po tym posunięciu białe dostają mata. Jedyną obroną było 23.Wcl, ale przewaga jakości decydowała wówczas o wyniku partii.

23. ... Wc3-a3+, 24.Ka5-b5, Wc8-c5+, 25. Kb5-b4, Wc5-c2+! 26. Kb4-b5 Wc2-b2+

Białe poddały się, albowiem po 27. Kc4, Wb4+, 28.Kd5, Wa5+ następuje mat.

Uwagi E. Gerebena specjalnie dla „Szachów".

772

PARTIA WIEDEŃSKA

grana na turnieju
w Travemünde 1951 r.

PRINS **Rellstab**

1.e2-e4, e7-e5.2.Sbl-c3, Sg8-f6.3.Gfl-c4, Sf6:e4.4.Hdl-h5

Tak 4.G:f7+? K:f7.5.S:e4, d5, jak i 4.S:e4, d5 daje czarnym lepszą partię, co zostało stwierdzone już przed blisko stu laty.

4...Se4-d6.5.Gc4-b3?!

Bardzo ostry, od kilkudziesięciu lat uważany za „sporny" wariant, grywany ostatnio przez Prinsa dość często i z dużym powodzeniem, wbrew opinii większości teoretyków, oceniających go raczej jako korzystny dla czarnych. Mniej zobowiązuje, ale i mniej daje 5.H:e5+, poczym po 5... He7 powstaje mikroskopijnie jedynie lepsza dla białych końcówka, niepoprawna natomiast jest próba uniknięcia przez czarne ew. remisu ofiarą piona 5...Ge7? gdyż po 6.H:g7 białe nie mając żadnych konkretnych słabości w pozycji, przetrzymują ostatecznie chwilowy napór czarnych i zostaną z pionem przewagi.

5...Sb8-c6

Uchodzi za najlepsze, a w każdym razie za najenergiczniejsze, jako próba obalenia ruchu 5.Gb3. Wystarcza do wyrównania proste 5...Ge7. 6.Sf3, Sc6.7.S:e5 i teraz nie 7...S:e5? jak w 27 partii I meczu dr Aliechin — dr Euwe, 1935 r. ze względu na 8.H:e5, 0-0.9.Sd5!, ale 7...0-0.8.Sd5, Sd4.9.0-0, S:b3.10.a:b3, Se8 itd.

6.Sc3-b5

Po 6.Sf3, g6 i 7...Gg7 utrzymują czarne swego piona.

6...g7-g6.7.Hh5-f3, f7-f5

H. Golombek w „B.C.M." robi tu następującą ciekawą uwagę: „złe dla czarnych jest 7...Sf5.8.g4,a6.9.g:f5, a:b5.10.f:g6, He7.11.g:f7+ z wygraną grą dla białych (Tartakower — Spielmann, Ostenda 1907, a nie 1903 jak podaje dr M. Euwe. Nawiasem mówiąc w turniejowej księdze R. Teichmann podaje 7...Sf5 w wątpliwość i dodaje lakoniczną uwagę „Tutaj 7...f5.8.Hd5, He7! wygrywa". Obecna partia (i zresztą wiele innych — S.G.) wskazuje, że jest tu znacznie więcej problemów, niż R. Teichmann sobie wyobrażał".

8.Hf3-d5, Hd8-e7

Najzupełniej możliwe, ale uchodzące (według „książeczki"!) za nieco słabsze jest tu i 8...Hf6 i na dobrą sprawę jest jedynie kwestią gustu, gdzie czarne wolą ulokować hetmana.

9.Sb5:c7+, Ke8-d8.10.Sc7:a8, b7-b6

Klasyczna „sporna" pozycja! Białe zdobyły jakość (gdyż skoczka a8 nie można oczywiście uratować), ale czarne są wspaniale rozwinięte. Zagadnienie — jeszcze ostatecznie nierozwiązane mimo kilkudziesięciu lat doświadczeń — sprowadza się teraz do tego, czy białe zdołają przetrzymać bezpośredni atak na króla i nie stracić „po drodze" hetmana, chyba za „odpowiednią" cenę? Jeżeli im się to uda — białe wygrać muszą, dzięki przewadze materialnej i kolosalnej masie pionów na lewym skrzydle, jeżeli nie — pozycja ich zostanie błyskawicznie rozbita na prawym skrzydle, lub w centrum.

11.d2-d3, Sc6-d4?

Mistrzowie starszej generacji „nie muszą" jak widać znać dokładnie starych wariantów... Ruch w tekście jest co najmniej nienajsilniejszy, aczkolwiek zawiera groźbę zdobycia hetmana przez 11...Gb7. Wszystkie podręczniki podają tu jako naj lepsze dla czarnych 11...Gb7 (w myśl starej dobrej dewizy, że „groźba jest silniejsza, niż jej wykonanie! ...") i jeśli 12.Sh3 ,albo 12.h4 to 12...f4! (12.Sf3?? Sd4), to samo będzie prawdopodobnie najsilniejsze i po 12. Hf3, a bicia 12.S:b6 nie uważa się za korzystne dla białych, gdyż nie chodzi tu przecież o piony, a o czas, prócz tego zaś w pewnych wariantach goniec czarny na a8 (po zabiciu skoczka) stoi gorzej niż na b7, gdyż jest tam na razie bez obrony.

12.Sgl-h3

Grozi b. charakterystyczny dla tego debiutu wypad 13.Gg5.

12...h7-h6

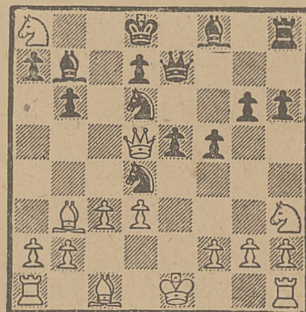
12...f4 nie wchodzi już w rachubę wobec 13.G:f4!

13.c2-c3!

Jak słusznie stwierdza H. Golombek po biciu 13.S:b6? czarne i teraz miałyby rozwiązane ręce: 13...a:b6. 14.Ha8 (nie ma lepszego pola!) Kc7. 15.c3, S:b3.16.a:b3, Gb7 i białe nie mogą uniknąć strat materialnych po G:g2, gdyż po 17.Ha7 nastąpi 17...Sc8, a po 17.Wa7 17...Gg7. Próba ratowania się przed tą groźbą po 13.S:b6? a:b6. 14.Ha8, Kc7 za pomocą 15.Ha4, lub 15.Ha3 wyeliminowałyby natomiast z gry hetmana i groźby czarnych w rodzaju Gb7, Gg7 i e4! zadecydowałyby.

13...Gc8-b7

Czarne osiągnęły swój cel — hetman jest schwytany, ale na tę pozycję grały również i białe, a cena, którą czarne będą musiały za hetmana zapłacić okaże się dość poważna.

14.Hd5:b7!Sd6:b7.15.c3:d4, He7-b4+

O wiele lepsze i logiczniejsze niż 15...e:d4+? co po 16.Kdl!Gg7.17.Wel dawałoby białym silny atak, a czarny goniec byłby ograniczony w działalności.

16.Gcl-d2, Hb4:d4.17.0-0, Gf8-d6?

Posunięcie to, mające przede wszystkim na celu uniemożliwienie skoczkowi ucieczki przez c7 i ew. zagrażające atakiem na h2 ma tę słabą stronę, że pozwala białym pikantnym manewrem wprowadzić go do gry skoczka h3. Należało grać 17... Gg7 z dalszym g6-g5-g4.

18.Sh3-f4!

Skoczek nietykalny ze względu na 18...e:f4.19.Gc3 ze stratą wieży h8.

18...Sb7-a5?

Słabe, niezrozumiałe posunięcie, oddające definitywnie inicjatywę białym. Jak słusznie twierdzi H. Golombek lepsze było 18...H:b219.S:g6, Wh7.20.Gcl!Hd4.21.h3 (groziła strata skoczka po 21...Hg4) f4 szanse byłyby mniej więcej wyrównane, mylną natomiast jest jego opinia, że możliwe było również 20...H:al.21.

Gg5+, h:g5 „z dobrą partią dla czarnych", gdyż po 22.W:al,Kc8 (figurę trzeba wcześniej, czy później odebrać) 23.Wcl+, Kb8.24.Gd5 grozi a2-a4-a5! i jeśli 24...K:a8 to 25.Wc8+, Gb8.26 S:e5 i czarne są bezsilne wobec groźby 27.Sf7 i 28.Sd8 (Sd6), a po 24... Wg7 nastąpi 25.Sh8, K:a8.26.Wc8+, Gb8.27.Sf7.

19.Gd2-e3, Hd4-b4

I teraz jeszcze należało odważyć się na 19...H:b2 z niemożliwymi do obliczenia komplikacjami. Ruch w partii umożliwia białym zorganizowanie bardzo silnego ataku na króla.

20.Sf4-d5, Hb4-h4.21.Sa8:b6!

Skoczek wyszedł z klatki: po 21... a:b6? 22.G:b6+ i 23.G:a5 mają już białe lekką pracę, a 21...S:b3? 22.a:b3, a:b6? może nawet doprowadzić do mata w 2 posunięciach 23.Wa8+, Gb8.24.W:b8 mat. Partia czarnych rozpada się.

21...f5-f4

Jeśli 21...e4 to po prostu 22.g3.

22.Wal-cl

Grozi „tylko" mat...

22...Sa5-c6.23.Sb6-c4!Gd6-b8.24.Ge3 c5, f4-f3

Desperacja.

25.g2-g3

Oczywiście! 25.g:f3?e4! dałoby jeszcze czarnym niebezpieczny atak.

25...Hh4-h3.26Sd5-e3, d7-d5.27.Gb3-dl!

Finezyjne posunięcie, kontratak czarnych dobiega końca, a z nim oczywiście i partia.

27...d5:c4

Albo 27...d4.28.G:f3 (grozi 29.Gg4 i 29.G:c6), d:e3.29.G:c6 duża przewaga materialna białych decyduje bardzo szybko.

28.Gdl:f3, Hh3-d7.29.Wcl:c4!Sc6-d4. 30.Gc5:d4, e5:d4.31.Gf3-g4, Hd7-b7

Czarne spekulują jeszcze na 32. Wc8+?H:c8.33.G:c8, d:e3!34.Gh3, We8! z niezłymi szansami na remis. Ale „liczne" figury białych uprawniają je w zupełności do zrezygnowania z daru danajskiego i zakończenia walki bezpośrednim atakiem na króla.

32.Wc4:d4+, Kd8-e8.33.Wfl-el!Wh8-h7.34.Se3-f5+, Ke8-f8.35.Wd4-d8+, Kf8-f7.36.Wel-e7+, Kf7-f6.37.Wd8-f8+, Kf6-g5.38.We7:b7

(Bardziej w moim guście było 38. Se3!! grozi mat przez h2-h4, 38...h5 39.h4+ Kh6 40. Sf5+! g: f5 41. Wf6 mat — I. Grynfeld).

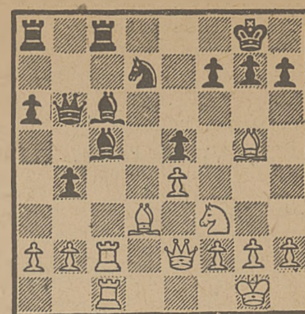
Teraz już mogą białe sobie na to pozwolić...

38...Wh7:b7.39.Sf5-e3, h6-h5.40.h2-h4+, Kg5-h6.41.Gg4-e6 i czarne poddały się.

Niezwykle żywa i zajmująca partia, doskonale rozegrana przez białe.

(Uwagi: St. Gawlikowskiego).

Wesołowski

Makarczyk

Po 19 posunięciach wytworzyła się pozycja podana na diagramie. Białe zagrały:

20.Sf3-d2

i w ciągu paru posunięć zawiązała się ostra i ciekawa walka.

20. ... Gc6-b7, 21. Sd2-c4, Hb6-g6! 22. Sc4-a5! Hg6:g5 23. Sa5:b7, Wc8-c6?! 24. h2-h4!

Oczywiście próba zdobycia figury skończyłaby się katastrofą: 24. S:c5, S:c5 25. W:c5? H:cl+! itd.

24. ... Hg5-e7

Na 24. ... H:h4 białe grają 25. S:c5 i po 25. ... Wh6 mogą obronić się ruchem 26. f3 itd.

25. Sb7:c5, Wc6:c5! 26. Gd3:a6

Grając 26.g3 białe również niewiele mogły osiągnąć.

26. ... Wc5:c2!

Ostatnimi dwoma posunięciami czarne zmierzają do wciągnięcia przeciwnika w niezwykle sprytnie zastawioną pułapkę!

Teraz można było naturalnie wziąć Wieżę Hetmanem i czarne nie mogą bić Gońca na a6, gdyż stracą Wieżę (Hc8+). Ale ta kontynuacja nie bardzo mi się podobała, gdyż widziałem odpowiedź 27. ... H:h4 i na 28.Hc6, Wa7! Nie widziałem, jak w tym wypadku mogę uzyskać przewagę i, niewiele myśląc, wybrałem drugą ewentualność, tj.

27. Wcl:c2?!

Jakaż była moja konsternacja, gdy Wesołowski, zamiast jak się tego spodziewałem H:h4, zagrał

27. ... Sd7-c5!!?

Nareszcie dojrzałem podstęp, nie pozostawało jednak nic innego, jak cofnąć się Gońcem

28. Ga6-c4, b4-b3!

Nie można bić piona ani Gońcem, ani pionem wobec strasznej groźby szacha na al i — w razie odejścia Królem — mata na h4! Jedyne więc jest

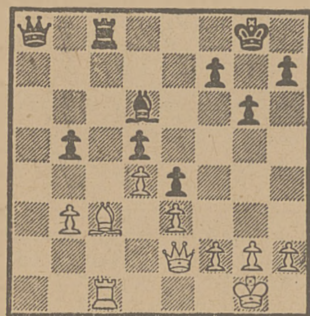
29. Wc2-cl! b3:a2

Teraz myślałem dość długo, gdyż byłem już zaniepokojony, iż poprzednio przeoczyłem kombinację czarnych, co mogło świadczyć o złej formie. Wchodziło w rachubę za-

CIEKAWE POZYCJE

z turnieju o mistrzostwo Polski w Łodzi

Makarczyk

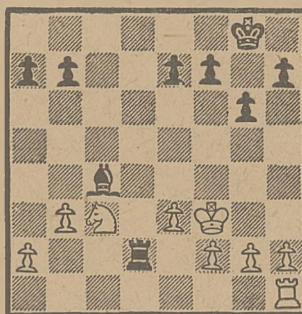

Dzięciołowski

Od groźby 1. ... Wc8:c3, 2.Wcl:c3, Ha8-al+ itd. obronić się można łatwo, np. 1. Gc3-b2, Wc8:cl, 2. Gb2:cl Ha8-al, 3.He2-b2 itd.

Dzięciołowski przeoczył prosty motyw odciągnięcia obrońcy i zagrał **1.Wcl-al??** Nastąpiło **1. ... Ha8:al. 2.Gc3:al, Wc8-cl+.3.He2-fl, Gd6:h2+** i białe się poddały.

Makarczyk

Gawlikowski

Napozór czarne mają znaczną przewagę, gdyż ruchem 1. ... Wc2 zdobywają piona. Tymczasem dokładniejsza analiza wskazuje, że po 1. ... Wd2-c2 białe biorą Gońca: 2 b3:c4, Wc2:c3 i teraz białe nie zagrałyby 3. Whl-bl, b7-b6 4. Wbl-b4 Wc3-a3 z przewagą czarnych, lecz po prostu 3. Whl-dl, grożąc wtargnięciem na 7. linię i odzyskaniem piona, co zapewniłoby im remis.

Dlatego postawiłem Gońca na d3: **1. ... Gc4-d3.** Mój przeciwnik odpowiedział **2.Whl-dl??** ponieważ przeoczył przeciążenie obrońcy, tj. Skoczka c3, który nie może bronić jednocześnie punktu e2 i Wieży dl. Nastąpiło **2. ... Gd3-e2+** i białe się poddały, gdyż tracą jakość, co w tej pozycji decyduje.

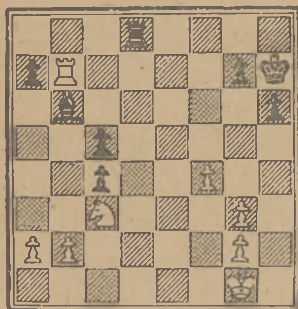
wiązanie dalszej walki drogą 30.Wal i na H:h4 31. Gd5! Jednak nie dowierzałem już sobie i małodusznie „złapałem się“ za forsowny wariant, prowadzący do zupełnego wyrównania:

30. Gc4:a2?! Wa8:a2 31. He2-c4! Wa2:b2! 32. Hc4:c5, He7:c5, 33. Wc1: c5, f7-f6.

Remis.

MIGAWKI z POZNANIA

Wojciechowski

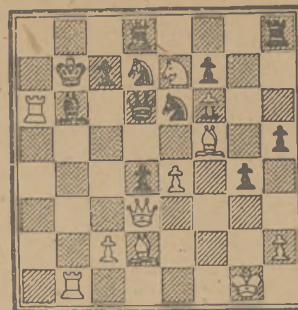
Tylkowski

Pozycja powyższa powstała w „odgrzebanej z popiołów“ partii, granej w 1931 r. między nieżyjącymi już dziś mistrzami poznańskimi. Na pierwszy rzut oka końcówka wygląda remisowo, raczej z lepszymi szansami dla białych (aktywniejsze piony królewskie). Wojciechowski wynajduje jednak głęboką, wygrywającą kombinację:

1. ... Wd8-d2. 2. Sc3-a4, Wd2:b2! (Pierwsza niespodzianka. Zdwojone piony czarnych nagle ożyją). **3. Sa4: b2, c4-c3 4. Wb7:b6** (konieczne, bo na 4. Sd3 nastąpi c4+ z biciem Skoczka i dorobieniem Hetmana; białe liczą teraz na a:b6, poczym 5. Sb2-d3-c1 i niebezpieczeństwo zażegnane) **4. ... c5-c4!** (Problemowe posunięcie i pointe‘a kombinacji: czarne oddają drugą figurę wzamian za opanowanie kluczowego pola d3 i umożliwienie marszu pionowi c3) **5. Wb6-b4 a7-a5!** (Trzecia niespodzianka — czarne opanowują drugie kluczowe pole: b4. Każde odejście Wieży jest niedobre: 6. W:c4 (lub Wa4) c:b2, w innym razie c2. Wieża nie może schwycić piona) **6. Sb2:c4, c3-c2 7. Sc4:a5 c2-c1H+** (jedna z białych figur musi zginąć) **8. Kg1-h2 Hc1-c5 9. Wb4-a4 Hc5-h5+ 10. Kh2-g1, Hh5-d1+!** Czwarta niespodzianka. Białe poddały się.

Druga nasza pozycja wzięta jest z drużynowych mistrzostw Wielkopolski na rok 1951/52.

Nowaczyk (Spójnia-Gniezno)

Nowowiejski (Ogniwo-Poznań)

Białe za cenę ofiary piona (po obustronej ostrej grze) uzyskały atakującą pozycję, ale wobec spodziewanych manewrów przeciwnika (Sc5, Wa8 z uruchomieniem pionów g4 i h5 i poważnymi kontrszansami) muszą się b. spieszyć z ostatecznym rozstrzygnięciem:

32. Wa6-a7!! (Piękna, forsownie wygrywająca ofiara Wieży) **... Kb7: a7** (lub ... Kb8 33. Ha6 z nieuchronnym matem) **33. Wb1-a1+ Ka7-b8** (jeśli ... Ga5, to 34. W:a5. Kb7 35. e5 S:e5 36. Hb3 Hb6 37. Ge4 i Wb5) **34. Hd3-a6 d4-d3+ 35. Kg1-h1 Gb6-a5** i czarne poddały się. Na 35. ... c6 lub c5 36. Ha8 z matem w 2 ruchach.

(Uwagi A. Kwileckiego).

DRUŻYNOWE MISTRZOSTWA POLSKI

WYNIKI ROZGRYWEK NA SZCZEBLU WOJEWÓDZKIM

Szczecin.

Rozgrywki odbywały się w 2 grupach. W pierwszej zwyciężyła Gwardia—Szczecin przed Kolejarzem i Ogniwem—Gryfino. W drugiej grupie pierwsze było Ogniwo—Szczecin, przed Kolejarzem—Ruch, Kolejarzem—Stargard i AZS-em Szczecin.

W decydującej rozgrywce Gwardia—Szczecin pokonała swego lokalnego współzawodnika, Ogniwo, w stosunku 5:3.

Gdańsk.

Mistrzem drużynowym woj. gdańskiego została sekcja Ogniwo—Sopot która wygrała wszystkie spotkania w wysokim stosunku, uzyskując ok. 85% punktów. Drugie miejsce zajął zespół Budowlanych z Gdańska.

Dalsza kolejność była następująca: 3. Kolejarz—Gdynia, 4. AZS Gdańsk, 5. Kolejarz Lębork, 6. Unia Wejherowo, 7. TPPR—Gdynia, 8. Stal—Elbląg, 9. Spójnia—Tczew.

Koszalin.

Mistrzostwo drużynowe województwa zdobył Kolejarz“ Słupsk przed P.D.K. Szczecinek i „Kolejarzem“ Białogard.

Zielona Góra.

Mistrzostwa drużynowe województwa zielonogórskiego zdobył Kolejarz z Gorzowa.

Bydgoszcz.

Spójnia—Bydgoszcz i Kolejarz—Toruń uzyskały jednakową liczbę punktów. Na dalszych miejscach: 3. Spójnia—Grudziądz, 4. Ogniwo—Bydgoszcz, 5. Unia—Inowrocław.

Mistrzostwo drużynowe województwa zdobyła bydgoska Spójnia.

Poznań.

W rozgrywkach brało udział 5 drużyn. 1. Spójnia Poznań, 2. Spójnia Gniezno, 3. Stal Poznań, 4. Stal Ostrów, 5. Unia Krotoszyn.

Warszawa.

Rozgrywki w województwie warszawskim odbywały się w 2 grupach, w których wyniki były następujące:

Grupa I. 1. Unia Rembertów, 2. Kolejarz Siedlce, 3. Unia Mirków 4. Kolejarz Dęblin, 5. Gwardia Legionowo, 6. Kolejarz Siedlce.

Grupa II. 1. Kolejarz Pruszków, 2. Włókniarz Chodaków, 3. Kolejarz Żyrardów, 4. Stal Grodzisk, 5. Stal Ożarów.

W decydujących spotkaniach Unia Rembertów pokonała Kolejarza z Pruszkowa dwukrotnie $5^1/_2$: $2^1/_2$ i $7^1/_2$: $^1/_2$.

W rozgrywkach stolicy zwyciężył Kolejarz przed Ogniwem. Trzeci CWKS, 4. AZS, 5. Gwardia.

Olsztyn.

W rozgrywkach brało udział 10 drużyn, z których jedną zdyskwalifikowano. Wyniki: 1. Kolejarz Olsztyn, 2. Budowlani Olsztyn, 3. Ogniwo Olsztyn, 4. AZS Kortowo, 5. Kolejarz Ostroda, 6. Kolejarz Nidzica, 7. Kolejarz Olsztynek, 8. Poczta Olsztyn, 9. Kolejarz Morąg.

Białystok.

Z sześciu zgłoszonych drużyn jedna wycofała się po 3 rundach. Zwyciężyła drużyna białostockiego Ogniwa, przed Budowlanymi Białystok, Kolejarzem Ełk, Spójnią Augustów i Kolejarzem Białystok.

Lublin.

Mistrzostwo drużynowe województwa lubelskiego zdobyła drużyna lubelskiego Ogniwa.

Kraków.

W rozgrywkach brało udział 20 drużyn, podzielonych na 4 grupy.

Grupa I. 1. Kolejarz Kraków, 2. Włókniarz Andrychów, 3. Kolejarz Maków Podh., 4. Spójnia MHD — Kraków, 5. Spójnia PZGS — Brzesko.

Grupa II. 1. Ogniwo Kraków, 2. Włókniarz Kraków, 3. Górnik Bochnia, 4. Kolejarz Wieliczka, 5. Budowlani — Nowa Huta.

Grupa III. 1. AZS Kraków, 2. Kolejarz — Nowy Sącz, 3 Unia Kraków, 4. Kolejarz Tarnów, 5. Ogniwo Tarnów (zdyskwalifikowane).

Grupa IV. 1. Spójnia Kraków, 2. Górnik Brzeszcze, 3. Włókniarz Trzebinia, 4. Budowlani Kraków, 5. Unia Klucze.

W decydującym czwórmeczu zwycięzców grupowych 1. i 2. miejsce podzieliły Kolejarz i Ogniwo, 3. Spójnia, 4. AZS.

Łódź.

W województwie łódzkim rozgrywki odbywały się w 2 grupach.

Grupa I: 1. Włókniarz Zgierz, 2. Kolejarz Kutno, 3. Stal Zduńska Wola, 4. Włókniarz Pabianice.

Grupa II: Stal Radomsko, 2. Kolejarz Skierniewice, 3. Kolejarz Koluszki, 4. Unia Piotrków.

W finale Włókniarz - Zgierz odniósł dwukrotnie zwycięstwo nad Stalą z Radomska: 5:2 i 6:2.

W rozgrywkach Łódź - miasto Włókniarz odniósł w decydującym spotkaniu z AZS-em dwa zwycięstwa 6:2 i $5^1/_2:2^1/_2$.

Kielce.

W rozgrywkach drużynowych zwyciężyło Ogniwo ze Skarżyska przed Radomską Stalą. Na dalszych miejscach wylądowały: 3. Ogniwo Kielce, 4. Budowlani Kielce, 5. LZS Staszów, 6. DK Starachowice, 7. Spójnia Jędrzejów, 8. Stal Ostrowiec.

Rzeszów.

Tylko trzy drużyny uczestniczyły w finale rozgrywek o drużynowe mistrzostwo województwa. Zwyciężyła rzeszowska Stal przed lokalnym rywalem — PDK i Włókniarzem z Krosna.

Katowice.

W rozgrywkach eliminacyjnych brało udział powyżej 100 drużyn. Wyniki finału są następujące: 1. WDKZZ Katowice, 2. AZS Gliwice, 3. Stal Gliwice, 4. Ogniwo Bytom, 5. Włókniarz Częstochowa, 6. Konstal Chorzów.

Wrocław.

Do rozgrywek na szczeblu centralnym zakwalifikowały się drużyny: AZS — Wrocław i Spójnia — Legnica.

Opole.

Mistrzem drużynowym woj. opolskiego została drużyna Budowlanych z Opola.

W rozgrywkach uczestniczyło 10 drużyn, które grały w 2 grupach. Wyniki grupowe były następujące:

Grupa I: 1. Włókniarz Otmęt, 2. Unia Racibórz, 3. Unia Paczków, 4. Unia Blachownia, 5. PRZZ Prudnik.

Grupa II: 1. Budowlani Opole, 2. PRZZ Kluczbork, 3. Kolejarz Opole, 4. Stal Zawadzkie, 5. Stal Ozimek.

Pierwsze decydujące spotkanie o tytuł mistrza Budowlani Opole — Włókniarz Otmęt zakończyło się wynikiem remisowym 4:4, dopiero w drugim zwyciężyli Budowlani $5^1/_2:2^1/_2$.

MISTRZOSTWA DRUŻYNOWE WKKF KATOWICE

Rozgrywki finałowe były tym razem bardzo zacięte, gdyż z doborowej stawki tylko dwie drużyny zdobywały uprawnienia do dalszych rozgrywek ogólnopolskich.

W celu zwiększenia atrakcyjności rozgrywek WKKF ustalił plan tak, że pierwsze rundy rozegrane były wspólnie w jednym lokalu — a w coraz to innym mieście, dopiero ostatnią rundę grały wszystkie drużyny „u siebie" (jak wypadło z losowania).

Pierwszą rundę rozegrano w Katowicach. WDKZZ wygrywa wysoko $6^1/_2:1^1/_2$ z bytomskim Ogniwem, które zremisowały tylko 3 partie m.in. Balcarek z Sojką). W spotkaniu AZS Gliwice — Konstal Chorzów mistrzyni Polski Hołujówna przegrała z mistrzynią Chorzowa. Częstochowski Włókniarz, osłabiony brakiem Czarnoty, wygrywa nieznacznie z gliwicką Stalą.

W drugiej rundzie Włókniarz prawdopodobnie zlekceważył bytomian, co przypłacili wysoką porażką: Ogniwo wygrało 7:1, Gliwicka Stal rozgromiła nieobytych graczy Konstali $7^1/_2:^1/_2$, katowicki WDKZZ w ostrożnej grze wygrywa nieznacznie z gliwickim AZS-em (przy czym Hołujówna była o krok od drugiej porażki).

Na trzecią rundę do Chorzowa Włókniarz przybył z Czarnotą, a AZS z Towarnickim. Wygrał AZS 5:3. Gospodarze (Konstal) ledwo zdołali wystawić ósemkę, gdyż gracze zajęci byli przy produkcji, chcąc pomóc w honorowym zakończeniu rocznego planu. WDKZZ wygrał łatwo 6:2. W ostatnim spotkaniu Ogniwo przegrywa ze Stalą $2^1/_2:5^1/_2$.

Czwartą rundę rozegrano w Katowicach. Spotkanie AZS — Stal miało zadecydować, która z drużyn gliwickich będzie grała w rozgrywkach ogólnopolskich (po trzech rundach prowadził WDKZZ 17 p. przed Stalą $16^1/_2$ i AZS-em 15 p.) Po ośmiogodzinnej grze wygrywa AZS 5:3. WDKZZ pokonał Włókniarza 6:2. Przed ostatnią rundą prowadzi WDKZZ — Katowice 23 p. przed AZS Gliwice 20 i Stalą Gliwice $19^1/_2$ p.

W ostatniej rundzie grały w Gliwicach Stal z WDKZZ, w Bytomiu AZS z Ogniwem i w Częstochowie Włókniarz z Konstalą. W tym ostatnim spotkaniu wygrywa Konstal 5:3. W Gliwicach WDKZZ gra początkowo nieszczęśliwie, tak że po 3 godzinach gry zanosi się na wynik 6:2 dla Stali. Katowiczanom, dla utrzymania się w następnej puli rozgrywek, potrzeba koniecznie $2^1/_2$ p. Napięcie wzrasta; gliwiczanie tracą wreszcie trzeci punkt, a wkrótce potem czwarty i piąty. AZS wygrywa wysoko w Bytomiu $6^1/_2:1^1/_2$.

Ostatecznie 1. miejsce i tytuł mistrza wojewódzkiego zdobywa drużyna Woj. Domu Kultury Zw. Zaw. z Katowic, 2. — AZS Gliwice (dwie pierwsze drużyny uzyskują prawo udziału w rozgrywkach ogólnopolskich), 3. Stal Gliwice, 4. Ogniwo Bytom, 5. Włóknarz Częstochowa i 6. Konstal Chorzów.

(R. Bąk)

Kalendarzyk rozgrywek drużynowych o mistrzostwo Polski na szczeblu centralnym

	Grupa północna	Grupa środkowa	Grupa południowa	Grupa zachodnia
I runda 10 lutego	Koszalin — Spójnia Poznań Kolejarz Gorz. — Spójnia Bydg. Gwardia Szczecin — Ogniwo Sop.	Kolejarz Olszt. — Kolejarz W-wa Ogniwo Lub. — Unia Remb. Ogniwo Białyst. — Ogniwo W-wa	Włókniarz Zg. — Ogniwo Krak. Ogniwo Skarż. — Kolejarz Krak. Stal Rzeszów — Włókniarz Łódź	Spójnia Gniezno — AZS Wrocław Spójnia Legn. — WDKZZ Katow. Budowl. Opole — AZS Gliwice
II runda 17 lutego	Spójnia Poznań — Ogniwo Sop. Spójnia Bydg. — Gwardia Szcz. Koszalin — Kolejarz Gorz.	Kolejarz W-wa — Ogniwo W-wa Unia Remb. — Ogniwo Białyst. Kolejarz Olszt. — Ogniwo Lub.	Ogniwo Krak. — Włókniarz Łódź Kolejarz Krak. — Stal Rzeszów Włókniarz Zg. — Ogniwo Skarż.	AZS Wrocław — AZS Gliwice WDKZZ Kat. — Budowlani Opole Spójnia Gniezno — Spójnia Legn.
III runda 24 lutego	Kolejarz Gorz. — Spójnia Poznań Gwardia Szcz. — Koszalin Ogniwo Sop. — Spójnia Bydg.	Ogniwo Lub. — Kolejarz W-wa Ogniwo Białyst. — Kolejarz Olszt. Ogniwo W-wa — Unia Remb.	Ogniwo Skarż. — Ogniwo Krak. Stal Rzeszów — Włókniarz Zg. Włókniarz Łódź — Kolejarz Krak.	Spójnia Legn. — AZS Wrocław Budowlani Opole — Spójnia Gn. AZZ Gliwice — WDKZZ Katow.
IV runda 2 marca	Spójnia Poznań — Spójnia Bydg. Koszalin — Ogniwo Sop. Kolejarz Gorz. — Gwardia Szcz.	Kolejarz W-wa — Unia Remb. Kolejarz Olszt. — Ogniwo W-wa Ogniwo Lub. — Ogniwo Białyst.	Ogniwo Krak. — Kolejarz Krak. Włókniarz Zg. — Włókniarz Łódź Ogniwo Skarż. — Stal Rzeszów	AZS Wrocław — WDKZZ Katow. Spójnia Gn. — AZS Gliwice Spójnia Legn. — Budowlani Opole
V runda 9 marca	Gwardia Szcz. — Spójnia Poznań Ogniwo Sop. — Kolejarz Gorz. Spójnia Bydg. — Koszalin	Ogniwo Białyst. — Kolejarz W-wa Ogniwo W-wa — Ogniwo Lub. Unia Remb. — Kolejarz Olszt.	Stal Rzeszów — Ogniwo Krak. Włókniarz Łódź — Ogniwo Skarż. Kolejarz Krak. — Włókniarz Zgierz	Budowlani Opole — AZS Wrocław AZS Gliwice — Spójnia Legn. WDKZZ Katow. — Spójnia Gn.

WARSZAWSKI TURNIEJ I. KATEGORII

W dniu 5 stycznia 1952 r. zakończył się turniej o mistrzostwo I kat. warszawskiej, zorganizowany przez Sekcję Szachów StKKF.

Zwycięzcą turnieju został Sitkiewicz (Kolejarz), wykazując wielką rutynę oraz dobre wyczucie pozycji.

Drugie miejsce zajął niespodziewanie junior Pawlas (Kolejarz), grający bojowo i kombinacyjnie.

Miejsca 3—5 zajęli: Chądzyński, Radzikowski i Nowicki — wszyscy z Kolejarza. Z trójki tej Chądzyński był przez pewien czas obok Sitkiewicza najpoważniejszym kandydatem do I miejsca; niestety zawodnika tego gubią niedoczasy, z powodu których stracił 2 do 3 punktów. Nowicki, popełniając dużą omyłkę w wygranej pozycji z Pawlasem, stracił szanse na zajęcie drugiego miejsca. Radzikowski grał pewnie i równo, ponosząc tylko jedną porażkę.

Szóste miejsce zajął Duda (Ogniwo), remisując kilkakrotnie przez niezdecydowanie w grze środkowej w nietrudnych do wygrania pozycjach.

Leszczyński (Kolejarz), grający kombinacyjnie, lecz mało uważnie zajął siódme miejsce, co może uważać za rezultat b. szczęśliwy, jeżeli się weźmie pod uwagę, że uzyskał on 2 pkt. przez niestawienie się przeciwników w 2 dogrywkach, w których miał znacznie gorsze pozycje.

Powierza był ósmy. Stosunkowo słabe ostatnie rundy pozbawiły tego zawodnika szans na zdobycie lepszej lokaty. Pomysłowo, lecz ryzykownie grający Jarosz (Kol.) oraz twardy w obronie Dąbrowski (CWKS) zajęli miejsca 9—10.

Elper (Kol.) zajął 11 miejsce. Uważamy, że przy nieco większej koncentracji sympatyczny ten zawodnik mógłby zająć znacznie lepszą lokatę.

Wojciechowski (Kol.), Nowakowski (Ogniwo) i Gayer (Budowlani) zamykają tabelę. Dubas i Grąbczewski po poniesieniu kilku porażek wycofali się z turnieju.

Sędzia turnieju ob. Szedler doskonale wywiązał się z zadania, doprowadzając turniej do końca, co nie było zadaniem łatwym wobec braku dyscypliny wykazanym przez niektórych zawodników.

Zgodnie z uchwałą Prezydium Sekcji Szachów StKKF pierwszych 5 zawodników uzyskało prawo do gry w finale turnieju o mistrzostwo Warszawy.

Na zakończenie kilka uwag o stronie organizacyjnej. Pomijając już fakt dopuszczenia do turnieju niektórych zawodników, nie posiadających I kategorii, komitet organizacyjny nie podał do wiadomości uczestników ani regulaminu turnieju, ani norm procentowych, koniecznych do potwierdzenia I kat., tak, że zawodnicy nie byli dokładnie zorientowani jaki wynik powinni osiągnąć, aby potwierdzić posiadaną kategorię.

(J. Duda)

II TURNIEJ BŁYSKAWICZNY „EXPRESSU WIECZORNEGO"

W niedzielę 20 stycznia odbył się w Warszawie drugi turniej błyskawiczny, zorganizowany przez „Express Wieczorny". Turniej był imprezą masową i imponującą; przeszło 600 szachistów, przybyłych z różnych stron Polski (Łódź, Gdańsk, Lublin i in.) wzięło udział w rozgrywkach, które trwały prawie 12 godzin.

W finale I miejsce zajął. K. Makarczyk przed St. Gawlikowskim. III-IV Szukszta i Gadaliński, V-VII Borchardt, Litmanowicz i Panasewicz, VIII Witkowski, IX Pytlakowski, X Pawlas.

W turnieju pań zwyciężyła Obermüllerowa przed Kałęcką, Wojciechowską i Hermanową.

Turniej odbył się w wielkiej sali teatralnej MPK. Dobrym pomysłem technicznym okazało się zastosowanie płyty gramofonowej z nagraną komendą (białe-ruch, czarne-ruch).

Turniej, całkowicie udany pod względem organizacyjnym, był wielkim osiągnięciem propagandowym.

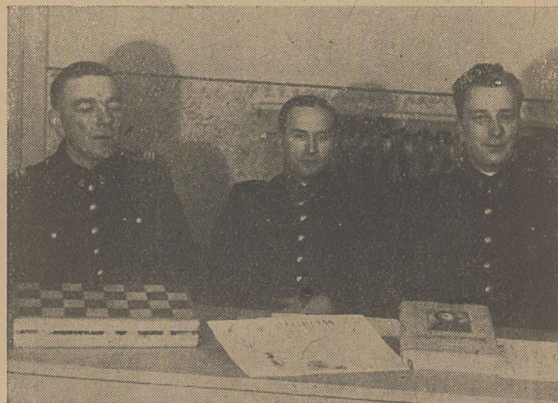
KRONIKA KRAJOWA

Chorzów.

Wojewódzka Komenda Zaw. Straży Pożarnych przeprowadziła przy pomocy WKKF i MKKF-Chorzów mistrzostwa indywidualne na szczeblu wojewódzkim. Mistrzostwo zdobył W. Probiesz przed E. Torwidem i Lechem.

Uczestnicy i organizatorzy turnieju

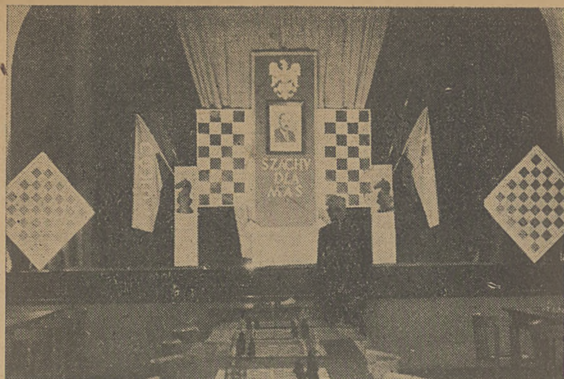

Zwycięscy (od lewej): Probiesz W., Torwid E. i Lech

Mecz masowy Katowice — Chorzów odbył się przy udziale 70 seniorów, 6 juniorów i 5 kobiet. Spotkanie zakończyło się nieznacznym zwycięstwem Chorzowa 43:41. Reprezentacja Katowic była osłabiona brakiem wielu silnych graczy, jak Sojka, Bolesławski, Szeląg i in.

Szachownice kobiece

Dekoracja sali rozgrywek w dniu masowego meczu Chorzów - Katowice (stoi przewodniczący MKKF — Chorzów — ob. Paleski)

Mecz był doskonale zorganizowany. Na ścianach pięknie udekorowanej sali rozwieszono ok. 50 wielkich fotografii ob. Paleskiego, przedstawiających powojenne życie szachowe na Śląsku. Całość podziwiali prócz graczy Chorzowa i Katowic — zawodnicy Częstochowy, Bytomia i Gliwic, którzy rozgrywali III rundę wojewódzkich mistrzostw drużynowych.

Miasteczko.

LZS-Odra przeprowadził masowy turniej w celu spopularyzowania szachów w masach wiejskich. W grupie seniorów zwyciężył Celery przed Dermasem i Szendzielorzem, w grupie juniorów — Kos przed R. Śliwą. Na zakończenie przewodniczący PKKF-Tarn. Góry, ob. Strzelczyk, rozegrał symultankę z wynikiem 14:5.

Świętochłowice.

Zarząd Miejski TPPR przeprowadził w ramach miesiąca Przyjaźni Polsko-Radzieckiej turniej szachowy o mistrzostwo miasta. W dniu otwarcia turnieju jego kierownik, ob. Irzyk, wygłosił referat „Historia gry szachowej i jej wspaniały rozkwit w Związku Radzieckim".

W grupie seniorów I miejsce zajął Knapik J. przed Adamkiem i Kochankiem.

W grupie juniorów i kobiet zwyciężył Szweda przed Grzeżuchną i Pawełczykiem. Na IV miejscu znalazła się siostra mistrza — Knapikówna.

Zakończenie turnieju poprzedził mecz towarzyski Azoty-Chorzów — Stal-Świętochłowice, wygrany przez Stal w stosunku 11:3.

Gliwice.

Drużyna tut. Kolejarza gościła w Chełmie Lubelskim, wygrywając z tamtejszym Kolejarzem 9:0. Ob. Kleis rozegrał małą symultankę z wynikiem 8:0.

Katowice.

W eliminacjach drużynowych do mistrzostw Polski brało udział 125 drużyn. Po wyłonieniu 24 mistrzów powiatowych rozegrano zawody w 4 grupach, których wyniki są następujące:

Grupa I. 1. WDKZZ Katowice, 2. Kolejarz Katowice, 3. Kolejarz Bielsko, 4. Ogniwo Cieszyn, 5. Stal Czechowice, 6. Włókniarz Skoczów.

Grupa II. 1. Ogniwo Bytom, 2. Konstal Chorzów, 3.—4. Budowlani Chorzów i Górnik Radzionków, 5. Spójnia Tarn. Góry, 6. Górnik Janów.

Grupa III. 1. Stal Gliwice, 2. AZS Gliwice, 3. Górnik Rybnik, 4. Górnik Chropaczów, 5. Górnik Zabrze, 6. Górnik Rydułtowy.

Drugie miejsce AZS spowodowane zostało brakiem Dzięciołowskiego.

Grupa IV. 1. Włókniarz Częstochowa, 2. Kolejarz Częstochowa, 3. Unia Zawiercie, 4. Stal Sosnowiec, 5. Stal Poręba, 6. Koszelew Będzin.

Do rozgrywek na szczeblu wojewódzkim dopuszczono, prócz zwycięzców grup, drużynę AZS Gliwice i chorzowskiej Konstali (po jej zwycięstwie w specjalnym meczu z Kolejarzem z Częstochowy 6½:1½).

Legnica.

Zakończył się turniej o mistrzostwo juniorów. W rozgrywkach brało udział 49 zawodników, z których 14 grało w finale. I miejsce zdobył L. Manasterski, II — 14-letni H. Ciesielski, III — Piasecki, IV — Krupa, V — Kowalczyk.

Turniej był dobrze zorganizowany. Piękną nagrodę ufundował przew. Prezydium MRN, ob. Gryglaszewski.

Wejherowo.

W turnieju o mistrzostwo miasta zwyciężył W. Dąbrowski (14 p. z 15) przed E. Rzadkowskim, Cz. Ptakiem, E. Grubką i J. Wodniakiem.

Gdynia.

Mistrzem miasta został b. junior W. Święcicki (14 p. z 16). III miejsce zajął A. Klimaj, III — L. Lesiak, IV — Kruczyński, V — Niezgoda.

Sopot.

Mistrzostwo zdobył M. Ziembiński (11½ z 15), 2. i 3. miejsce podzielili Kobuszyński i Bach, 4. jr Bodych, 5—6 Wielowiejski i Wendyński.

Elbląg.

Mistrzem miasta został W. Huczyński (14½ z 18) przed W. Mikułą, Wł. Krawczyszynem, Mastalińskim i Dąbrowskim.

Gdańsk.

W turnieju o mistrzostwo miasta zwyciężył J. Dreszer (14 p. z 15). Wicemistrzostwo zdobył Andruszkiewicz, 3 i 4. miejsce podzielili H. Swinarski i W. Kubacki, 5. Fr. Dwornik, 6. i 7. miejsce podzielili jr Kosiorek i zeszłoroczny mistrz miasta T. Potempski.

W miesiącu Przyjaźni Polsko-Radzieckiej odbył się w klubie TPPR we Wrzeszczu turniej błyskawiczny z udziałem 48 zawodników. Zwyciężył E. Messner.

Skierniewice.

Mecz towarzyski Łódź — Skierniewice zakończył się zwycięstwem gości 4:2. Na pierwszej szachownicy J. Gadaliński zremisował z Hermanowskim.

Łódź.

Mistrzostwa MDK w Łodzi przyniosły zwycięstwo Dzwoniarkowi przed Motyką, Rossetem i Stadnickim. W turnieju wzięło udział 30 zawodników, z których 8 zakwalifikowało się do finału.

Mecz towarzyski Cech Fryzjerów — Izba Rzemieślnicza dał wynik 7:3. St. Witkowski dał w CSO seans gry jednoczesnej z wynikiem +16 =1 —0, oraz w Bydgoszczy +18 =1 —4.

Szczecin.

Dla uczczenia rocznicy urodzin Józefa Stalina odbyło się w Klubie TPPR w Szczecinie spotkanie towarzyskie szachistów m/s „Akademik Kryłow" i jednego z frachtowców polskich. Rozgrywki zakończyły się zwycięstwem marynarzy radzieckich 3½:1½.

W spotkaniu reprezentacji marynarki handlowej Gdyni i Szczecina, rozegranym z okazji 34 rocznicy Rewolucji Październikowej, zwyciężyli zawodnicy Szczecina 5:3.

Dla uczczenia 3. rocznicy utworzenia PZPR, w Klubie TPPR został rozegrany seans gry jednoczesnej mistrza Klubu — Stylo. W seansie wzięła udział rekordowa liczba uczestników, wynik +32 =15 —18.

Ob. Pfeffer daje seans gry jednoczesnej

Ełk.

Na zaproszenie PKKF w Ełku, kandydat na mistrza M. Szpakowski dał seans gry jednoczesnej przeciw silniejszym szachistom miasta, z wynikiem + 11 =3 — 7.

Kudowa-Zdrój.

Dla uczczenia miesiąca przyjaźni Polsko-Radzieckiej odbył się tu szachowy turniej wczasowiczów. I miejsce zajął L. Wierzbowski (Gniezno), II — R. Szarzyński (Krzeszowice), III — J. Buczek (Czechowice), IV — J. Effenberg (Kudowa).

R. Szarzyński rozegrał ponadto seans gry jednoczesnej na 11 szachownicach (wynik +11).

KRONIKA ZAGRANICZNA

RUMUNIA

Nasz rumuński korespondent dr O. Troianescu donosi:

1. W rozegranych w listopadzie i grudniu 1951 r. mistrzostwach Rumunii brało udział 20 zawodników. Wynik turnieju był następujący: I-II G. Alexandrescu i T. Flondor po 12, III-VI S. Erdelyi, S. Szabo, R. Alexandrescu i J. Balanel po 11½, VII Radulescu 11, VIII-IX T. Popa i Al. Tyroler po 10, X-XI T. Ichim i E. Reicher po 9½, XII-XIII E. Cretulescu i V. Constantinescu po 9, XIV-XV V. Ciocaltea i P. Voiculescu po 8½, XVI P. Seimeanu 8, XVII-XVIII H. Kapuściński i Dunareanu po 7½, XIX R. Palterer 7, XX Gh. Gavrila — 5½ p.

Rozegrany następnie między zwycięzcami turnieju G. Alexandrescu i T. Flondorem mecz z 4 partii nie przyniósł nikomu z nich upragnionego sukcesu. Wszystkie 4 partie zakończyły się wynikiem nierozstrzygniętym. Wobec takiego stanu rzeczy obaj oni otrzymali tytuł mistrza Rumunii na rok 1951.

2. W połowie grudnia 1951 r. rozegrany został w Bukareszcie międzypaństwowy mecz juniorów między Rumunią i Bułgarią na 12 szachownicach (10 mężczyzn i 2 kobiety). Zwyciężyli Bułgarzy w stosunku 13½:10½. A oto wyniki na poszczególnych szachownicach:

1.	Reicher	1½:0½	Minev
2.	Ciocaltea	00:11	Bobcov
3.	Cretulescu	01:10	Piadewski
4.	Suta	½½:½½	Kolarow
5.	Drimer	½½:½½	Andrejev
6.	Wacht	0½:1½	Wiłganov
7.	Mititelu	½0:½1	Łozev
8.	Botew	1½:0½	Kajchamdmozov
9.	Samfirescu	01:10	Bakardzijew
10.	Szuzman	0:1	Prachov
	Gicescu	0:1	
11.	Albulet	½1:½0	Krysteva
12.	Andreiescu	10:01	Iwanowa
	Rumunia	10½:13½	Bułgaria

Poziom meczu nie był wysoki. Mecz rozegrany został w niezwykle serdecznej atmosferze. Sekundantem drużyny bułgarskiej był znany w Polsce mistrz Oleg Neykirch.

BUŁGARIA

Nasz bułgarski korespondent O. Neykirch donosi:

1. W grudniu 1951 r. rozegrany został turniej o mistrzostwo Sofii. Wynik turnieju był następujący: I. Piskov 10½, II-III Benderev i Markov po 9½, IV Iwanov 7½, V Pantelejev 7, VI Jakowlev 6½, VII Chinkov 6, VIII Nikołov 5½, IX Małczev 5, X Petrov 3½, XI-XIII Ewangełakov, Siwov i Iwanov po 2½.

2. W styczniu rozegrany zostanie mecz-turniej o tytuł mistrza Bułgarii między Cwetkovem, Bobcovem i Minevem.

W tym samym czasie rozegrane zostaną kobiece mistrzostwa Bułgarii.

ALBANIA

24 grudnia zakończył się w Tiranie turniej o mistrzostwo kraju. W turnieju brało udział 16 najlepszych szachistów albańskich. Tytuł mistrza zdobył Bujar Chodża, uzyskując 10½ p.

CZASOPISMO FIDE

Jak podaje Czechosłowacka Agencja Telegraficzna, w Pradze zacznie wychodzić czasopismo, będące oficjalnym organem Międzynarodowego Związku Szachowego. Będzie ono wydawane w 5 językach: rosyjskim, niemieckim, francuskim, angielskim i hiszpańskim. Celem czasopisma będzie nie tylko dalszy rozwój współpracy wszystkich związków narodowych, zjednoczonych w FIDE, ale i wzmożenie walki o pokój przez szachistów całego świata.

D Z I A Ł P R O B L E M Ó W

Listy prosimy adresować: GKKF SEKCJA SZACHÓW, WARSZAWA, ROZBRAT 26 z dopiskiem „Problemy"

KONKURSY ROZSTRZYGNIĘTE NORSK VANFORETIDSKRIFT 1951 R.

Bardzo interesujący konkurs — a raczej grupę konkursów rozpisał norweski miesięcznik. Ogłoszono turnieje na 2x dział ogólny oraz specjalne na 2x bez białych pionów, meredith i miniatury, dalej na 3x oraz 3x bez białych pionów, meredith i miniatury, a ponadto końcówki. Dalej wprowadzono klasyfikację w poszczególnych działach oraz przyznawano nagrody za najlepszy wynik we wszystkich grupach.

Dwuchodówki — (grupa ogólna)

I nagroda — M. Wróbel (nr 924)

Kompozycja ma przygotowane maty po blokowaniu wolnego pola e3. Wstęp 1. Hg7 zamienia te maty oraz dodaje jedną grę. W charakterze zadanie wariantowe. II nagroda — A. Karlstrom — Blokowanie dwu wolnych pól królewskich przy różnicowaniu matujących posunięć.

III nagroda A. Karlstrom

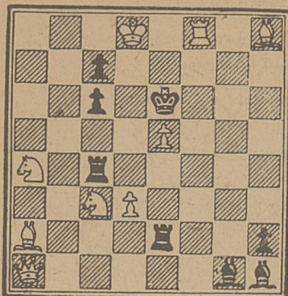
GRUPA 2x Meredith

I nagroda A. Fossum (nr 925)

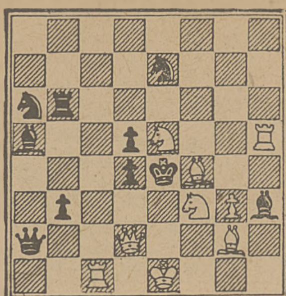
Czterokrotna promocja jednego czarnego piona na polach c1 i e1 jest treścią tej kompozycji. Rozwiązanie 1. Wb2.

ZADANIA ORYGINALNE

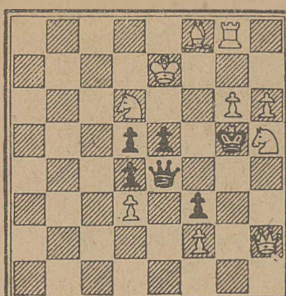
916. A. ELLERMANN
Buenos Aires

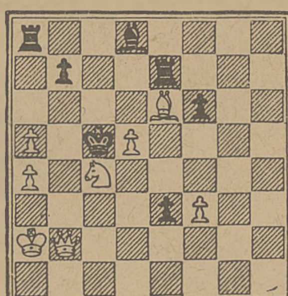
917. E. PAŁŁASZ
Starogard

918. E. J. PNIAK
Bielsko

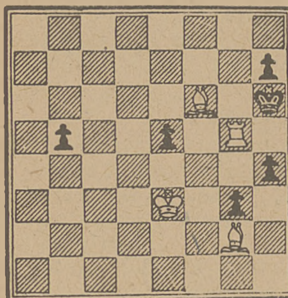

919. L. LARSEN
Espe

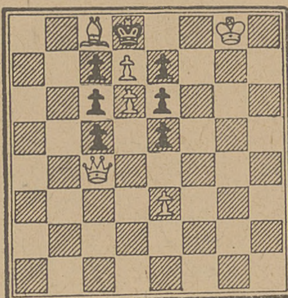

Mat w 2 posunięciach

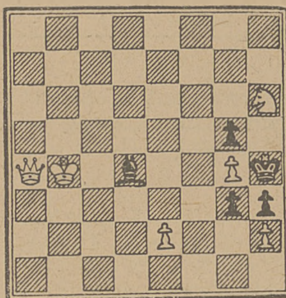
920. S. LIMBACH
Częstochowa

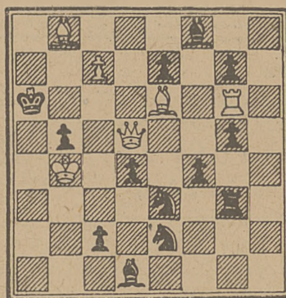
921. E. PALKOSKA
Praha

922. W. SUCHODOLSKI
Nowy Tomyśl

923. J. A. RUSEK
Komorowice

Mat w 3 posunięciach

Samomat w 2 pos.

II nagroda — M. Wróbel (nr 926)

Blokowania pól królewskich w ekonomicznej formie. Wszystkie tematowe posunięcia wykonuje czarna wieża 1. Gc1.

III nagroda — A. Fossum

GRUPA 2x Miniatury

Nagroda — A. Fossum. — Promowanie czarnych figur w miniaturze. Zadanie zasługuje na uwagę, chociaż niebezpieczeństwo antycypacji jest duże.

GRUPA 2x bez białych pionów

I nagroda — M. Wróbel (nr 927)

Dobry wstęp 1. We1 wprowadzi do dwu wariantów z otwieraniem i zamykaniem linii białych figur przy różnicowaniu matującego posunięcia. Konstrukcja dobra.

II nagroda — H. Hermansson — Poprawione obrony czarnego gońca na trzech polach f3-f5 i h5.

III nagroda — M. Wróbel (nr 928)

Unikanie duali typu „Barulin I", czyli przez kolejne wiązanie białych figur zostało wykonane w formie bardzo ekonomicznej, gdyż tylko przy dwunastu bierkach na szachownicy. (1. Hc3)

Wzmianka zaszczytna B. Knudsen

TRZYCHODÓWKI

Grupa ogólna

I nagroda — A. Fossum (nr 929)

Interesująca kompozycja na temat wiązania czarnego hetmana na różnych liniach. Konstrukcja ciężka, ale temat nie pozwalał na prostą budowę. Rozwiązanie 1. Hg1, gr.2. Hg4+; Hc6! 2. Sc7+, Kd6 3. Sb5x Hc4 2. He1+, Ge3 3. Sc4x; Sf6 2. Sf4+, Ke5 3. Sd3x; Hb3 2. He1+, He3 3. Sf4x.

II nagroda — B. Knudsen (nr 930)

Typowe zadanie o kilku matach wzorowych z dobrym wstępem oddającym pole c4. Obrony Ha8, Gc6 są interesujące w pomyśle. 1. Wc4, gr.2.Sc3+, Gc4 3. d3x Ha8! 2. We4! Ke4 3. Sc3x; Gc6 2. Wc5; Kc4 2. d3+.

III nagroda — A. Karlstrom

Wzmianka zaszczytna — B. Knudsen.

KONKURSY ROZPISANE

SZACHY 1952 roczny konkurs na 2x i 3x. Trzy nagrody w grupie. Adres: GKKF, Sekcja Szachów, Warszawa, Rozbrat 26, Sędziowie będą podani później.

Trzychodówka meredith

Nagroda — J. Scheel (nr 931)

Drobne, ale pięknie skomponowany drobiazg, oparty na motywie tempa. Rozwiązanie 1. Sd6! Kd5 2. Sf7 Ke4 3. Sg5x; g6 2. Se4+, Kf7 3. Sg5x; g5 2. Wf5, g4 3. d5x .

Trzychodówki miniatury

I nagroda — B. Larsson (nr 932)

Bardzo ekonomiczna miniatura bez matów wzorowych z trzema dalekimi blokowaniami pól królewskich, wykonanymi jednym gońcem. Rozwiązanie; 1. Sdc3 Gb4 2. Hd1+, Kc4 3. Hd5x; Gb2 2. Hd4+ Kc2 3. Hd1x; Gc1 2. He4+, Kd2 3. He2x.

II nagroda — M. Havel

III nagroda — M. Wróbel (nr 933)

Miniatura o pięciu matach wzorowych na temat tak zwanej opozycji gońca i wieży 1. Hd2, gr. 2. Gf1+, g2 3. Hg2x; Wf8 2. Gf3+, Kh3 3. Hh6x; We8 2. Ge4 Kh3 3. Hh6x; Wd8 2. Gd5+, Kh3 3. Hh6x; Kg1 2. Gd5! 3. Hg2x.

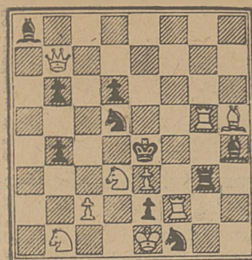
GRUPA 3x bez białych pionów

Nagroda A. Fossum

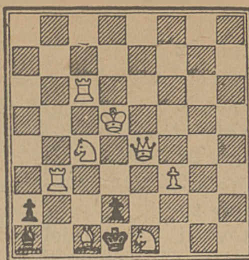
STUDIA

Grupa końcówek była bardzo nieliczna i słaba, kolejność wyróżnień była następująca:

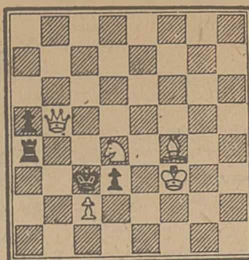
924. M. WRÓBEL
I nagroda

925. A. FOSSUM
I nagroda

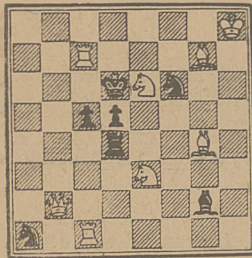

926. M. WRÓBEL
I nagroda

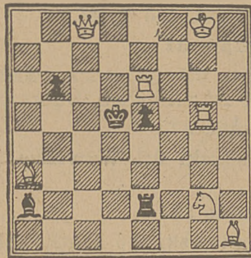

Mat w 2 posunięciach

927. M. WRÓBEL
I nagroda

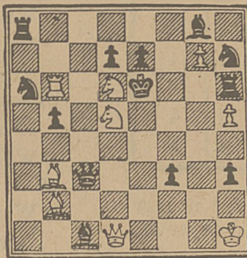

928. M. WRÓBEL
III nagroda

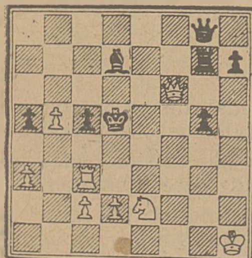
Mat w 2 posunięciach

929. A. FOSSUM
I nagroda

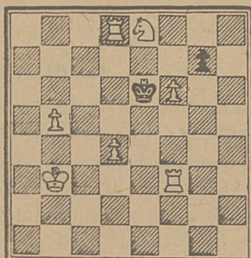

Mat w 3 pos.

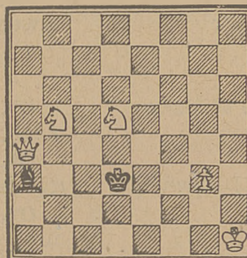
930. B. KNUDSEN
II nagroda

931. J. SCHEEL
Nagroda

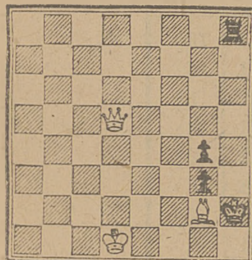

932. B. LARSSON
I nagroda

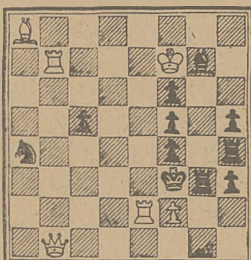

Mat w 3 posunięciach

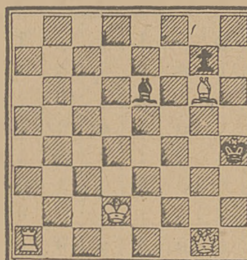
933. M. WRÓBEL
III nagroda

934. M. HAVEL
I nagroda

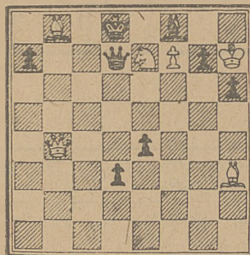

935. F. MATOUSEK
III nagroda

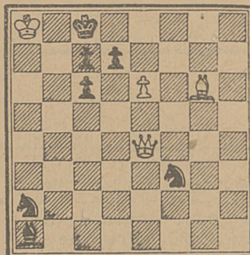

Mat w 3 posunięciach

936. M. KLEPACEK
IV nagroda

937. M. HAVEL
2 wzm. zaszcz.

Mat w 3 posunięciach

I nagroda — A. Fossum, II nagroda B. Knudsen, III nagroda — A. Hildebrand.

W klasyfikacji ogólnej dwuchówka:

1. M. Wróbel, 2. A. Fossum, 3—4 Hermanson i Karlstrom.

W klasyfikacji wszystkich zadań 1. A. Fossum, 2. M. Wróbel, 3. M. Havel, 4. A. Karlstrom.

Sędziami byli w dziale zadań L. Larsen, Dania i w dziale studiów A. Werle.

CZESKI ZWIĄZEK SZACHOWY 1951 R.

Ceskoslovensky Sah ogłosił w numerze listopadowym i grudniowym rozstrzygnięcie międzynarodowego konkursu na 2x, 3x wielochodówki, samomaty i końcówki. W numerze podajemy rozstrzygnięcie grupy trzychodówek, pozostałe przedrukujemy w przyszłym numerze.

I nagroda — M. Havel (nr 934)

Bezwzględnie najoryginalniejszy pomysł spośród wyróżniających kom pozycji. Białe przejściowo wiążą czarną figurę, by ją pozbawić możliwości zagrania, ale następnie w siatce matowej wiązanie nie zostaje wykorzystane. Konstrukcja pracy interesująca, chociaż o pewnych trudnościach świadczy wcale nie lekka pozycja. 1. Ke6, Kg2! 2. Wg7+, f3 3. fg3x; Sc3 2. Wb3+! Ke2 3. Wb2x!; Ke2 2. Hc2+, Kf1 3. Wb1x.

II nagroda — L. Knotek

III nagroda — F. Matousek (nr 935)

Doskonała strategiczna miniatura oparta na motywie odrzucania gońca z dobrego pola e6 przy licznych złud nych rozwiązaniach. 1. He3! Gd5! 2. Wa4+, Gc4 3. Wc4x; Gb3! 2. Wg1! 3. Hg3x; Gc8! 2. Wa3! Gg4!! 3. He7x! Gg4! 2. Wh1+. Naszym zdaniem zasłużyła ona na drugą nagrodę, gdyż trudno o większą treść przy tak skromnym materiale.

IV nagroda — M. Klepacek (nr 936)

Biały król stoi na uboczu gry, pewnego rodzaju niespodzianką jest wyprowadzenie go do akcji i narażenie na szachowanie. Problem kończy się wzorowym matem z wiązaniem czarnego hetmana. Rozwiązanie: 1. Kg6! gr. 2. Hd4! 3. Sc6x; Hc7 2. Ha5! Hb6+ 3. Sc6x; Hh3 2. Hd6+, Hd7 3. Gc7x; Hd5 2. Sd5 Gb4 3. Gc7x. Wzmianki zaszczytne: 1. J. Moravec.

2. M. Havel (nr 937)

Interesujący drobiazg z matem zamiennym; w pozycji widzimy taką możliwość 1. ... de6 2. He6+, Kd8 3. He8x wzorowy. Wstęp wcale niełatwy do znalezienia 1. Gf5! gr. 2. ed7+; de6 2. He6+, Kd8 3. Hd7x zamienny. Teraz jeszcze taka para — przesłona i blokowanie figurowe: Se5 2. ed7+Kd8 3. Hh4x! i Ge5 2. Hc6! dc6 3. e7x.

3. V. Pachman 4. M. Havel.

Sędzia: J. Wenda.

GRA KORESPONDENCYJNA

WYNIKI ROZGRYWEK

W grupie 5
Szumiel 1:0 Segiet, Turowiecki 2:0 Segiet.

W grupie 6
Franke 2:0 Bero, Guzek 2:0 Bero, Rościszewski 2:0 Bero.

W grupie 10
Andrusieczko 2:0 Kupis, Nanik 1:0 Kupis. Rozgrywki w tej grupie zostały zakończone, ostateczny wynik podaje tabela:

Lp	Nazwisko	1	2	3	4	5	pkt.
1	Andrusieczko	●	11	10	½1	11	6½
2	Ostrowiński	00	●	11	01	½1	4½
3	Hoja	01	00	●	1½	1½	4
4	Nanik	½0	10	0½	●	11	4
5	Kupis	00	½0	0½	00	●	1

Ob. Grzesik wycofał się z turnieju. Pochwała należy się ob. Kupisowi, który mimo niepowodzeń wytrwał do końca!

W grupie 12
Rościszewski 2:0 Szczepaniak.

W grupie 13
Wierzejski ½:1½ Sułek.

W grupie 14
Szoka 1:0 Warot.

W grupie 17
Gawroński 1:0 Chmielowski, Gawroński 2:0 Wiśniewski, Łubieński 2:0 Wiśniewski.

W grupie 18
Padurek 2:0 Bilik, Padurek 2:0 Gugołka, Raczyński 2:0 Bilik.

W grupie 20
Dąbrowski 1:0 Butrym. Gryczyński 0:1 Wywerka.

W grupie 22
Stefańczyk 1:0 Barche.

W grupie 26
Czyrycki 2:0 Mikuła.

W grupie 27
Dąbrowski 2:0 Semadeni, Dąbrowski ½:½ Majsterek.

W grupie 29
Kinastowski 1:0 Chmielowski, Urbański 1:0 Zając, Borowski 1:0 Chmielowski, Zając 1:0 Chmielowski.

W grupie 30
Hołuj ½:½ Kubicki, Niewiadomski 1:0 Hołuj, Kubicki 1:0 Niewiadomski.

W grupie 33
Wasilewski 2:0 Dipel.

W grupie 34
Szumiel 0:1 Gilewicz, Szumiel 2:0 Michałek, Dąbrowski 1:0 Gilewicz, Dąbrowski 2:0 Michałek.

W grupie 37
Wróblewski 0:1 Wywerka, Wywerka 1:0 Maciejewski.

W grupie 38
Lewandowski 2:0 Piątkowski, Lewandowski 0:1 Turowiecki.

W grupie 39
Kocem 2:0 Piątkowski, Szczechura 2:0 Chmielowski.

W grupie 40
Bucheister 2:0 Chmielowski, Mędrak 0:1 Kwapień, Kwapień 1:0 Piątkowski.

ODPOWIEDZI

Ob. Raczyński. W liście nie znaleźliśmy wspomnianego pisma ob. Padurka (była tylko jego koperta).

Ob. Kwapień. Sądzimy, iż ob. Bucheister będzie teraz prowadził grę szybko, zgodnie z regulaminem.

Ob. Piątkowski. Nadesłanego ostatnio „potwierdzenia" nie możemy przyjąć, ponieważ nie otrzymaliśmy uprzednio zgłoszenia.

TABELA TURNIEJU I KAT. WARSZAWSKIEJ

Lp.	Nazwisko	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	pkt.
1	Sitkiewicz	●	0	1	½	½	1	1	½	1	1	1	1	1	1	10½
2	Pawlas	1	●	0	1	½	1	½	1	1	0	1	1	1	1	10
3	Chądzyński	0	1	●	½	0	½	½	0	1	1	1	1	1	1	8½
4	Nowicki	½	0	½	●	0	½	½	1	½	1	1	1	1	1	8½
5	Radzikowski	½	½	1	1	●	½	½	1	½	0	½	½	1	1	8½
6	Duda	0	0	½	½	½	●	1	½	½	1	1	1	½	1	8
7	Leszczyński	0	½	½	½	½	0	●	0	1	1	½	1	1	1	7½
8	Powierza	½	0	1	0	0	½	1	●	½	0	½	1	1	1	7
9	Dąbrowski	0	0	0	½	½	½	0	½	●	½	1	1	1	1	6½
10	Jarosz	0	1	0	0	1	0	0	1	½	●	½	½	1	1	6½
11	Elper	0	0	0	0	½	0	½	½	0	½	●	1	½	1	4½
12	Wojciechowski	0	0	0	0	½	0	0	0	0	½	0	●	½	1	2½
13	Nowakowski	0	0	0	0	0	½	0	0	0	0	½	½	●	0	1½
14	Gayer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	●	1

KOLEGIUM REDAKCYJNE: Litmanowicz Wł. (redaktor), Czarnecki T., Gawlikowski St., Grynfeld I. i Wróbel M. Administracja: III Delegatura Warsz. RSW „Prasa" W-wa Marszałkowska 8.

Adres Redakcji: Warszawa, Rozbrat 26. Prenumeratę przyjmuje PPK „Ruch", Warszawa, Srebrna 12. Konto PKO I-16980. Warunki prenumeraty: rocznie 36 zł, półrocznie 18 zł.

Nr zam. 240. Nakład 4832. Obj. 1¼ ark. Pap. druk. sat. kl V. 61x86/70. Luty 1952. Wyd. RSW „Prasa", Warszawa. 3-B-10997.